

Wijzigingsplan

Oranjekanaal NZ 12 Zwiggelte

Gemeente Midden-Drenthe

Datum: 7 februari 2013

Aanvrager

V.O.F. van der Sterren
Oranjekanaal NZ 12
9433 TD Zwiggelte

Wijzigingsplan
Oranjekanaal NZ 12 Zwiggelte
Gemeente Midden-Drenthe

Inhoud

- A. Toelichting
- B. Regels
- C. Plankaart

ADVIES MILIEU BOUW

Projectadviseur
Agra-Matic B.V.
J. Bouwman
Postbus 396
6710 BJ Ede

Wijzigingsplan
Oranjekanaal NZ 12 Zwiggelte
Gemeente Midden-Drenthe

Toelichting

Inhoudsopgave

Inhoudsopgave.....	1
1 Inleiding.....	3
1.1. Aanleiding.....	3
1.2. Plangebied.....	3
1.3. Vigerende regeling.....	4
1.4. Leeswijzer.....	4
2 Planbeschrijving.....	5
2.1. Bestaande situatie.....	5
2.1.1. Ruimtelijke en functionele situatie.....	5
2.1.2. Ontsluiting.....	6
2.2. Gewenste situatie.....	6
2.3. Verkeerstoename.....	7
3 Ruimtelijke afweging.....	8
3.1. Principe standpunt gemeente.....	8
3.2. Ruimtelijke inpassing.....	9
3.2.1. Advies.....	9
4 Beleid.....	11
4.1. Provinciaal beleid.....	11
4.1.1. Omgevingsvisie.....	11
4.2. Gemeentelijk beleid.....	12
4.2.1. Landbouwontwikkelingsplan (Agrarisch kompas Midden-Drenthe).....	12
4.2.2. Duurzaam bouwen (DUBO).....	12
4.2.3. Welstandsnota.....	13
5 Omgevingsaspecten.....	14
5.1. Ecologie.....	14
5.1.1. Gebiedsbescherming.....	14
5.1.2. Soortenbescherming.....	14
5.2. Archeologie.....	15
5.3. Waterparagraaf/watertoets.....	15
5.3.1. Waterbeleid.....	15
5.3.2. Waterkwaliteit en ecologie.....	16
5.3.3. Riolering.....	17
5.3.4. Maatregelen.....	17
5.3.5. Advies waterschap.....	17

5.4.	<i>Milieuaspecten</i>	18
5.4.1.	Geur- en stankhinder	18
5.4.2.	Geluidhinder	18
5.4.3.	Bodem	19
5.4.4.	Luchtkwaliteit	19
5.4.5.	Externe veiligheid	20
6	Juridische planopzet	21
6.1.	<i>Algemeen</i>	21
6.2.	<i>Toelichting op de bestemmingen</i>	21
6.2.1.	Bestemming	21
7	Uitvoerbaarheid	22
7.1.	<i>Maatschappelijke uitvoerbaarheid</i>	22
7.2.	<i>Economische uitvoerbaarheid</i>	22
7.3.	<i>Grondexploitatie</i>	22
8	Overleg	23
	Bijlagen	24

1 Inleiding

1.1. Aanleiding

Dit wijzigingsplan heeft betrekking op het perceel Oranjekanaal NZ 12 te Zwiggelte. Op dit perceel is het kalkoenenbedrijf van V.O.F. van der Sterren gevestigd. De V.O.F. is voornemens de bebouwing op het perceel uit te breiden met een stal voor de kalkoenenhouderij. Om de uitbreiding van het agrarisch bedrijf juridisch-planologisch mogelijk te maken, is dit wijzigingsplan opgesteld. Dit wijzigingsplan vervangt het vigerende bestemmingsplan “Buitengebied Midden-Drenthe” (2012) voor het betreffende perceel.

Het wijzigingsplan is opgezet als digitaal raadpleegbaar plan. Deze digitale versie is bedoeld om de burger online informatie te verschaffen omtrent het wijzigingsplan. Bovendien is de digitale versie bedoeld voor uitwisseling van gegevens binnen de gemeente en met andere overheidsinstanties. Het wijzigingsplan is conform de Wet ruimtelijke ordening (Wro) opgesteld volgens de landelijke Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplan (SVBP 2008). De digitale standaard is per 1 januari 2010 verplicht in het nieuwe Besluit ruimtelijke Ordening (Bro).

1.2. Plangebied

Het plangebied ligt op een afstand van ruim 1.100 meter ten noorden van Zwiggelte. Het plangebied ligt in het agrarisch gebied aan het Oranjekanaal. In onderstaande figuur 1.1 is de ligging van het plangebied weergegeven.

Figuur 1.1 Ligging plangebied ten opzichte van kern van het dorp

1.3. Vigerende regeling

Dit wijzigingsplan wijzigt het vigerende bestemmingsplan “Buitengebied Midden-Drenthe” (2012) voor het betreffende perceel. In het vigerende bestemmingsplan heeft het perceel de bestemming ‘Agrarisch met waarden – 4’ voorzien van de functieaanduiding ‘specifieke vorm van agrarisch - grondgebonden agrarisch bedrijf met intensieve tak’. In de regels is aangegeven dat ter plaatse van deze aanduiding het vloeroppervlak ten behoeve van een niet-grondgebonden tweede tak per bedrijf ten hoogste 2.000 m² zal bedragen, dan wel niet meer dan het bestaande oppervlak indien dit meer bedraagt. Door de bouw van de nieuwe stal wordt deze maximale oppervlakte overschreden. Burgemeester en wethouders kunnen echter het plan wijzigen in die zin dat het vloeroppervlak ten behoeve van een intensieve tak ter plaatse van de aanduiding ‘specifieke vorm van agrarisch - grondgebonden agrarisch bedrijf met intensieve tak’ wordt vergroot tot ten hoogste 5.300 m², mits aan een aantal voorwaarden wordt voldaan. Om die reden is dit wijzigingsplan opgesteld voor het perceel Oranjekanaal NZ 12 te Zwiggelte.

In de regels is tevens aangegeven dat de gebouwen uitsluitend binnen een aaneengesloten vierhoek van 1,5 ha worden gebouwd, waarbij de diepte van de vierhoek altijd langer is dan de breedte. Hieraan kan echter niet worden voldaan, vanwege de vorm van het perceel. Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van deze bepaling en kan worden toegestaan dat de bebouwing niet in een vierhoek wordt geplaatst. Overigens blijft de oppervlakte van het bouwvlak binnen de 1,5 ha.

Tenslotte is het perceel voorzien van de gebiedsaanduiding ‘vrijwaringszone – radiotelescoop’. Voor zover bouwwerken, die zijn toegestaan op grond van de bestemmingsregels en die mogelijk storing voor de Westerbork Synthese Radiotelescoop met bijbehorende instrumenten kunnen veroorzaken, zijn gelegen binnen de als zodanig aangegeven zonering van de radiotelescoop, zal met het oog op de mogelijke storingsgevolgen bij het vergunning verlenen, dan wel het toestemming verlenen, vooraf overleg worden gepleegd met, dan wel advies gevraagd worden aan de Stichting ASTRON teneinde een beeld te krijgen van die mogelijke storing. Burgemeester en wethouders nemen aan de hand van dat beeld of advies een besluit over het al dan niet verlenen van een vergunning, dan wel toestemming inzake dat bouwwerk, ander werk en/of activiteit, zodat er sprake blijft van een zoveel mogelijk ongestoord functioneren van de waarnemingsinstrumenten. Het plan van V.O.F. van der Sterren is besproken met Stichting ASTRON. Vanuit de stichting zijn er geen bezwaren tegen het plan.

1.4. Leeswijzer

Het wijzigingsplan is als volgt opgebouwd:

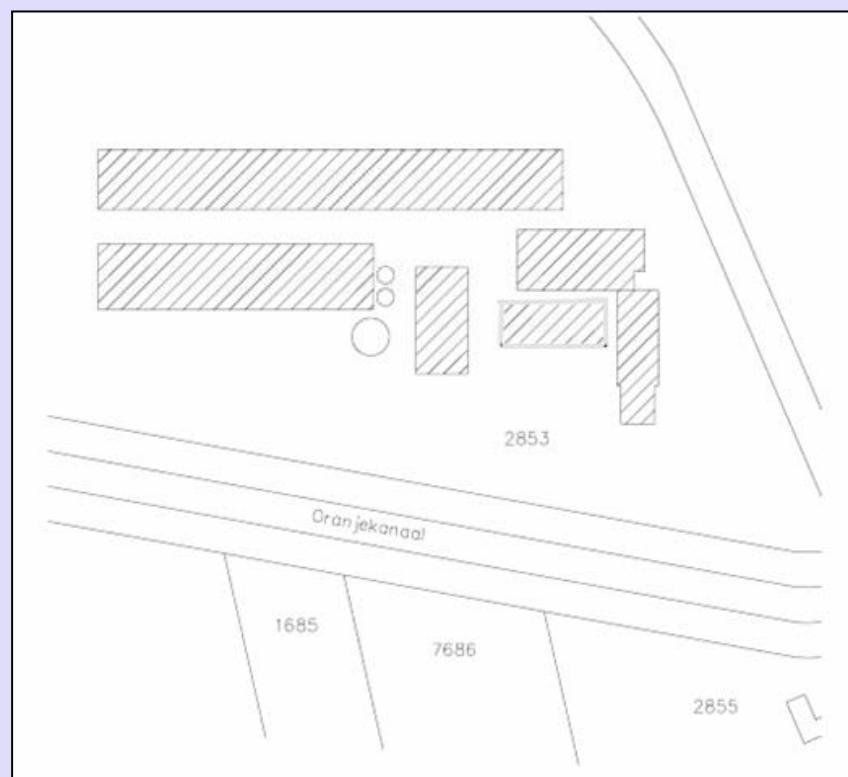
- hoofdstuk 2 geeft een omschrijving van de huidige en de gewenste situatie in het plangebied;
- hoofdstuk 3 gaat in op het relevante rijks-, provinciaal en gemeentelijk beleid;
- in hoofdstuk 4 wordt de ruimtelijke en planologische afweging verwoord;
- hoofdstuk 5 behandelt de omgevingsaspecten (zoals ecologie, archeologie, water etc.) die voor dit plan relevant zijn;
- hoofdstuk 6 geeft een beschrijving van het juridisch systeem en de wijze waarop is bestemd;
- in hoofdstuk 7, komen de maatschappelijke en economische uitvoerbaarheid aan de orde;
- hoofdstuk 8 behandelt de overlegreacties.

2 Planbeschrijving

2.1. Bestaande situatie

2.1.1. Ruimtelijke en functionele situatie

Op de locatie Oranjekanaal NZ 12, ten noorden van Zwiggelte, is het akkerbouwbedrijf met als neventak kalkoenen, van initiatiefnemer gevestigd. In onderstaande figuur 2.1 wordt de bestaande situatie weergegeven.

Figuur 2.1 Bestaande situatie Oranjekanaal NZ 12, Zwiggelte

Het bedrijf is gelegen in het buitengebied, in een overwegend agrarische omgeving. De bedrijfsgebouwen bestaan momenteel uit twee loodsen voor het akkerbouwbedrijf en twee kalkoenenstallen. Volgens de vigerende vergunning Wet milieubeheer van 22 oktober 1998 mogen in beide stallen 8.000 vleeskalkoenen gehouden worden. De loodsen en de boerderij dienen als opslag voor akkerbouwproducten en als werktuigenberging.

Daarnaast is op het perceel een bedrijfswoning aanwezig. De bedrijfswoning maakt onderdeel uit van de boerderij. De bedrijfsgebouwen en de kalkoenenstallen liggen deels achter en deels naast de bedrijfswoning, die middels een (privé)toegangsweg aan de oostkant aansluit op de Halerweg. Inclusief de bijbehorende verkeers- en parkeerruimtes, erven en dergelijke is er thans sprake van een agrarisch bouwvlak van circa 1 hectare.

2.1.2. Ontsluiting

Het perceel wordt ontsloten aan de oostzijde. Aan deze zijde ligt een oprit, die de bestaande stallen en bedrijfswoning ontsluit op de Halerweg. De oprit wordt zowel voor het bedrijf als voor de woning benut.

2.2. **Gewenste situatie**

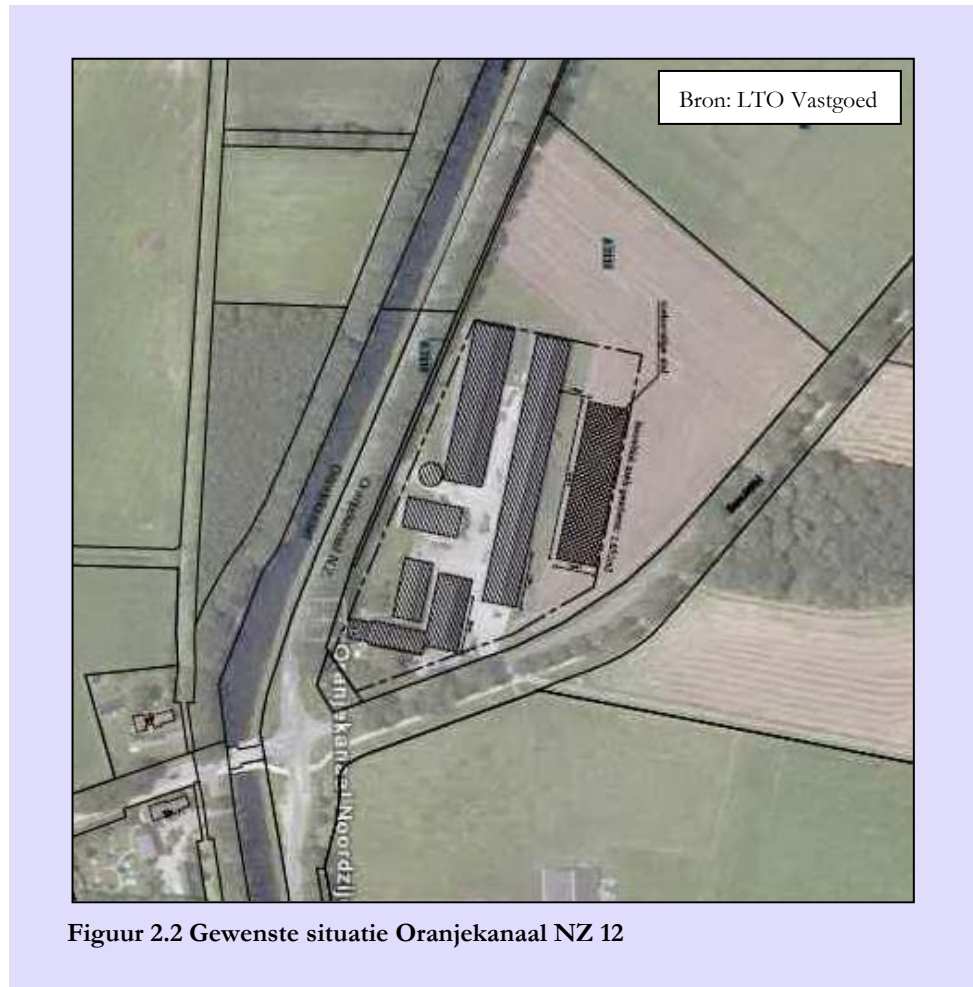
Als gevolg van de geldende dierwelzijnseisen (zie kader) dient de oppervlakte stalruimte per dier te worden vergroot. Het aantal kalkoenen per m² dient in het kader van dierwelzijn te worden verminderd. Hierdoor is voor het houden van een gelijkwaardig aantal kalkoenen meer stalruimte noodzakelijk. Om het huidige aantal kalkoenen te kunnen huisvesten, dient dan ook nieuwe stalruimte te worden gerealiseerd.

Als gevolg van voornoemde aspecten is het wenselijk om een nieuwe duurzame stalruimte te realiseren. Om deze investeringen in dierwelzijn en milieu en hiermee gepaard gaande kostprijsstijging te kunnen opvangen/compenseren, is een vergroting van het aantal kalkoenen (met 3.000 dieren) noodzakelijk. Voornoemde ontwikkeling en schaalvergroting zijn een algemene trend binnen de intensieve veehouderij/pluimveehouderij in Nederland.

EU - dierwelzijnsrichtlijn

Met betrekking tot het welzijn gaat het om de oppervlakte per dier uitgedrukt in kg per m² beschikbare staloppervlakte. Van toepassing is de “verordening welzijnsnormen vleeskalkoenen 2003”. In deze verordening is voor mannelijke kalkoenen de norm van 80 kg per m² teruggebracht naar 58 kg per m². Voor vrouwelijke dieren is de norm verlaagd van 54 kg naar 48 kg per m².

Het bouwplan gaat uit van een stal met een lengte van circa 75,4 meter en een breedte van circa 21,4 meter. De maximale goot- en bouwhoogte bedragen respectievelijk 3,5 en 8,5 meter. De afstand tussen de bestaande stal en de nieuwe stal bedraagt ruim 14 meter. De stal zal worden gebruikt voor de huisvesting van 7.500 hennen (vleeskalkoenen). De uitbreiding inclusief de bijbehorende verharding heeft een bruto oppervlakte van ruim 2.500 m². Inclusief bijbehorende onbebouwde ruimtes ontstaat hiermee een agrarisch bouwvlak, dat na voltooiing, van de stal ongeveer 1,5 ha bedraagt. Na realisatie van de bouwplannen biedt het bedrijf ruimte aan 19.000 vleeskalkoenen (stal 1: 1.550 m² met 4.750 hanen, stal 2: 2.250 m² met 6.750 hanen, stal 3 (nieuw): 1.615 m² met 7.500 hennen). In figuur 2.2 op de volgende pagina is de gewenste situatie voor het perceel weergegeven.

Figuur 2.2 Gewenste situatie Oranjekanaal NZ 12

Ten behoeve van de ontwikkelingen op het perceel is een landschap- c.q. beplantingsplan opgesteld, zoals is opgenomen als bijlage 1. In een overeenkomst tussen de gemeente Midden-Drenthe en de initiatiefnemer van het project zal opgenomen worden dat het een landschap- c.q. beplantingsplan moet worden uitgevoerd.

2.3. Verkeerstoename

Door de toename van het aantal dieren verandert de verkeerssituatie niet wezenlijk. Er komen meer combinatietransporten en de voeropslag wordt uitgebreid, waardoor de voorraad minder vaak hoeft te worden aangevuld. De aan- en afvoerbewegingen zullen ten gevolge van de uitbreiding dan ook niet veranderen.

3 Ruimtelijke afweging

3.1. Principestandpunt gemeente

De gemeente Midden-Drenthe is bereid haar medewerking te verlenen aan de uitbreidingsplannen voor het perceel Oranjekanaal NZ 12 te Zwiggelte. Om deze ontwikkeling juridisch-planologisch mogelijk te maken, moet een wijzigingsplan worden opgesteld voor het betreffende perceel. In de regels is namelijk aangegeven dat ter plaatse van de aanduiding 'specifieke vorm van agrarisch - grondgebonden agrarisch bedrijf met intensieve tak' het vloeroppervlak ten behoeve van een niet-grondgebonden tweede tak per bedrijf ten hoogste 2.000 m² zal bedragen, dan wel niet meer dan het bestaande oppervlak indien dit meer bedraagt. Door de bouw van de nieuwe stal wordt deze maximale oppervlakte overschreden. Burgemeester en wethouders kunnen het plan wijzigen in die zin dat het vloeroppervlak ten behoeve van een intensieve tak wordt vergroot tot ten hoogste 5.300 m², mits:

1. de noodzaak tot vergroting voortvloeit uit het realiseren of behouden van een volwaardige neventak of een volwaardig bedrijf en deze noodzaak is aangetoond, dan wel uit gewijzigde wet- en regelgeving;

Het bedrijf heeft naast de hoofdfunctie akkerbouwbedrijf al langere tijd een ondergeschikte tak, kalkoenenhouderij. Middels een bedrijfsrapportage zijn de levensvatbaarheid en de toekomstkansen aangetoond (zie bijlage 2). Op basis van het overzicht in onderstaande figuur 3.1 blijkt dat de hoofdtak akkerbouw 182 nge omvat en de neventak kalkoenen een (ondergeschikte) omvang heeft van 114 nge. In hoofdstuk 2 is reeds de noodzaak van de uitbreiding nader toegelicht.

Akkerbouw:			
Teelt	oppervlakte/eenheid	nge per eenheid	nge totaal
Zetmeelaardappelen	67 hectare	1,218 per gemeten maat	81,6
Wintertarwe	48 hectare	0,810 per gemeten maat	38,9
Suikerbieten	25 hectare	1,845 per gemeten maat	46,1
Zomertarwe	18 hectare	0,725 per gemeten maat	13,1
Mais	4 hectare	0,581 per gemeten maat	2,3
Totaal akkerbouw	162 hectare		182 nge
Kalkoenen:			
Kalkoenen:	19.000 dieren	0,006 per dier	114
Totaal			114 nge

Figuur 3.1 Nge-berekening op basis van LEI-normen

2. is aangetoond dat er geen onevenredige afbreuk wordt gedaan aan de milieusituatie, de natuurlijke en landschappelijke waarden en de gebruiksmogelijkheden van de aangrenzende gronden;
3. er maatregelen worden getroffen waardoor de ammoniakdepositie op nabijgelegen natuurbeschermingsgebieden, ter plaatse van de aanduiding 'speciale beschermingszone' gelet op de instandhoudingsdoelstelling niet significant zal toenemen.

In hoofdstuk 5 van dit wijzigingsplan worden de omgevingsaspecten behandeld. Er is nader onderzoek uitgevoerd op het gebied van archeologie, ecologie en luchtkwaliteit. Hieruit is gebleken dat er geen belemmeringen zijn voor de ontwikkeling vanuit het oogpunt van de omgevingsaspecten.

In de regels is tevens aangegeven dat de gebouwen uitsluitend binnen een aaneengesloten vierhoek van 1,5 ha worden gebouwd, waarbij de diepte van de vierhoek altijd langer is dan de breedte. Hieraan kan echter niet worden voldaan, vanwege de vorm van het perceel. Bij omgevingsvergunning kan worden afgeweken van deze bepaling en kan worden toegestaan dat de bebouwing niet in een vierhoek wordt geplaatst, mits:

1. de noodzaak vanwege praktische onmogelijkheden van het plaatsen in een vierhoek wordt aangetoond;
2. een goede landschappelijke inpassing wordt gegarandeerd;
3. de oppervlakte van de totale toegestane bebouwing gelijk blijft.

Door de ligging van het bedrijf in de kom van de Halerweg en de Oranjekanaal NZ is er geen vierhoek mogelijk. Dit is duidelijk zichtbaar op de situatietekening. De landschappelijke inpassing wordt in de volgende paragraaf beschreven. Voor de uitbreiding van de bebouwing ten behoeve van de intensieve tak is dit wijzigingsplan opgesteld. Dit is in het voorgaande reeds aan de orde geweest.

3.2. Ruimtelijke inpassing

Bij medewerking aan het initiatief is het agrarisch belang van het bedrijf van initiatiefnemers meegewogen. Ten behoeve van een goed en duurzaam functioneren - ook in de verdere toekomst - moeten voldoende uitbreidingsmogelijkheden worden geboden. De ligging van het bedrijf in een gebied met een agrarische hoofdfunctie maakt dat planologisch ook inpasbaar. De uitbreiding wordt gerealiseerd ten oosten van twee reeds bestaande, qua grootte vergelijkbare, vleeskalkoenenstallen. Deze stallen hebben invloed op het landschap.

3.2.1. Advies

De nieuwe stal kan verankerd worden in het landschap door op de hoeken van de rooigrens groene massa te creëren. Dit kan verkregen worden door de aanplant van bomen. De aanplant van drie linden ten oosten en de aanplant van drie linden ten noorden van de nieuwe stal. De aanplant van een aantal linden langs de bestaande opstallen, in de lijn van de bestaande landschapstructuren (zie figuur 3.2 op de volgende pagina).

Figuur 3.2 Landschappelijke inpassing

4 Beleid

Gezien de aard en omvang van het onderhavige plan, wordt alleen het provinciale en gemeentelijke beleid van belang geacht. Het rijksbeleid is gezien de kleinschaligheid van de beoogde ontwikkeling niet relevant en is daarom niet in deze paragraaf opgenomen. Het plan is niet in strijd met het rijksbeleid.

4.1. Provinciaal beleid

4.1.1. Omgevingsvisie

In de omgevingsvisie wordt, met uitzondering van het bebouwde gebied, een onderscheid gemaakt in gebieden met een hoofdfunctie (voor natuur en landbouw) en multifunctionele gebieden. Uit figuur 4.1 op de volgende pagina blijkt dat het bedrijf van initiatiefnemer is gelegen in een gebied met hoofdfunctie landbouw.

Gebieden met hoofdfunctie landbouw

Binnen de gebieden met hoofdfunctie landbouw staat de uitoefening van grondgebonden landbouw op bedrijfseconomische grondslag voorop. De landbouw krijgt maximale speelruimte in de gebieden die op de visiekaart als landbouwgebieden zijn aangeduid. Bij te nemen inrichtingsmaatregelen voor de landbouw wordt zoveel mogelijk rekening gehouden met de kernkwaliteiten. Dat betekent dat ook ontwikkelingen in deze gebieden geen negatief effect mogen hebben op de landbouw. In deze gebieden wordt gestreefd naar een waterhuishoudkundige inrichting die is afgestemd op de functie Landbouw. Met betrekking tot de kernkwaliteiten, rust, ruimte, natuur, landschap, oorspronkelijkheid, veiligheid, Naoberschap, menselijke maat en kleinschaligheid kan worden vastgesteld dat deze waarden door de gewenste, geringe, uitbreiding in de omgeving niet veranderen en dus niet worden aangetast.

Figuur 4.1 Omgevingskaart provincie Drenthe

Met betrekking tot de intensieve veehouderij wordt opgemerkt dat uitbreiding van bestaande intensieve veehouderijen en een neventak intensieve veehouderij bij bestaande grondgebonden bedrijven wordt toegestaan. Bovendien wordt aangegeven dat bij uitbreiding, 1,5 ha wordt toegestaan. Bij winst voor milieu/dierenwelzijn en landschappelijke inpassing mag worden vergroot tot 2 hectare. Als eis geldt één bouwlaag. Er wordt helemaal voldaan aan de eis dat een bouwvlak maximaal 1,5 ha groot mag zijn. Geconcludeerd kan worden dat het bouwplan past binnen de omgevingsvisie.

4.2. Gemeentelijk beleid

4.2.1. Landbouwontwikkelingsplan (Agrarisch kompas Midden-Drenthe)

De gemeente Midden-Drenthe maakt zich sterk voor een gezonde en optimaal functionerende landbouw. In het landbouwontwikkelingsplan (augustus 2000) wordt enerzijds ingegaan op de aanstaande veranderingen in de landbouw in Midden-Drenthe en anderzijds op de mogelijkheden van de gemeente om zo goed mogelijk op deze veranderingen in te spelen. De gemeente Midden-Drenthe kan worden aangeduid als een sterk agrarische gemeente. De beschikbare grond wordt, veel meer dan gemiddeld in Nederland, gebruikt voor landbouwkundige doeleinden en de agrarische bedrijven zijn relatief groot. Mede hierdoor vertegenwoordigt de agrarische sector een aanzienlijk economisch en maatschappelijk belang. Wel daalt het aantal agrarische bedrijven, conform de landelijke trend, met 2-3% per jaar. De landbouw zal ook binnen de gemeente in de komende jaren niet ontkomen aan reeds zichtbare maatschappelijke trends. Het gaat hierbij met name om schaalvergroting, verdieping of verbreding. In het landbouwontwikkelingsplan wordt aangegeven hoe de verschillende partijen -en met name de gemeente Midden-Drenthe- op de ontwikkelingsrichtingen in kunnen spelen teneinde te komen tot een gezonde en goed functionerende landbouw. Dit resulteert in een aantal concrete projectvoorstellen, die onder meer betrekking hebben op:

- verdieping en verbreding;
- pilot perspectief veehouderij;
- agrarisch ondernemerschap;
- toekomstgericht ondernemen;
- gemeentelijk contactbureau agrarische zaken.

In het landbouwontwikkelingsplan worden geen specifieke uitgangspunten genoemd die van belang zijn voor de ontwikkeling op het perceel Oranjekanaal NZ 12 te Zwiggelte.

4.2.2. Duurzaam bouwen (DUBO)

Duurzaam bouwen is een kwestie van goed ontwerpen, kwaliteitsbewustzijn en gezond verstand. Het is een manier van bouwen die gericht is op een gezond en verantwoord leefklimaat. Op het gebied van duurzaam bouwen, heeft de gemeente Midden-Drenthe zich aangesloten bij het provinciale convenant duurzaam bouwen. De ondertekenaars van het convenant spreken met elkaar af dat zij ruimtelijke plannen en bouwprojecten (laten) ontwerpen en uitvoeren aan de hand van de Nationale Pakketten Duurzaam Bouwen en de andere richtlijnen in het convenant.

4.2.3. Welstandsnota

De gemeente Midden-Drenthe heeft haar welstandsbeleid verwoord in de Welstandnota Midden-Drenthe 2004. Het welstandsbeleid voor de verspreide bebouwing in het esdorpenlandschap, waartoe onderhavig project kan worden gerekend, is gericht op behoud en herstel (in de beekdalen) van landschappelijke en natuurlijke waarden in de gebieden.

In het veldontginningsgebied is de grondgebonden landbouw de hoofdfunctie. Er is waardering voor het landelijke karakter van het gebied en de bescheiden plaats die de bebouwing in dit landschap inneemt. Voor de verspreide bebouwing geldt een regulier welstandsregime van respecteren, waarbij het respecteren van de landschappelijke en natuurlijke waarden een uitgangspunt is. De bouwplannen voor de voorgenomen uitbreiding zijn voorgelegd aan de welstandscommissie en door de commissie akkoord bevonden.

5 Omgevingsaspecten

Uit de bestaande omgevingssituatie kunnen (wettelijke) belemmeringen en/of voorwaarden voortkomen voor dit wijzigingsplan. Het uitgangspunt voor het wijzigingsplan is dat er een goede omgevingssituatie ontstaat. In de volgende paragrafen zijn de randvoorwaarden die voortvloeien uit de omgevingsaspecten beschreven.

5.1. Ecologie

Bij elk ruimtelijk plan dient, met het oog op de natuurbescherming, rekening te worden gehouden met de Natuurbeschermingswet en de Flora- en faunawet. Hierbij wordt onderscheid gemaakt in gebiedsbescherming en soortenbescherming.

5.1.1. Gebiedsbescherming

Voor wat betreft de gebiedsbescherming gaat het om de bescherming van gebieden die zijn aangewezen als onderdeel van de Ecologische Hoofdstructuur (EHS) en/of om gebieden die zijn aangewezen als Natura 2000-gebied. Het dichtstbijzijnde Natura 2000-gebied betreft het “Elperstroomgebied”. Dit gebied ligt op ruim 5 kilometer afstand van het plangebied. Hierover zal overleg plaatsvinden met provincie Drenthe. De EHS loopt op ruim 700 meter ten westen van het plangebied. Door onder andere de afstand, de barrièrewerking van wegen en bebouwing en de aard van de nieuwbouw, zullen de ontwikkelingen in het plangebied geen negatieve invloed hebben op de EHS.

Als gevolg van de aanpassing van het bedrijf aan de Oranjekanaal NX 12 neemt de ammoniakemissie ten opzichte van de vergunde situatie enigszins toe (zie bijlage 3). Op 30 maart 2012 is een aanvraag ingediend voor een vergunning op basis van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 (Nb-wet 1998). Deze vergunning is op 8 oktober 2012 verleend (zie bijlage 4).

5.1.2. Soortenbescherming

De soortenbescherming vindt primair plaats via de Flora- en faunawet. Op grond van deze wet mogen er geen beschermde planten en dieren (en hun verblijfplaatsen), die in de wet zijn aangewezen, verstoord worden. Onder voorwaarden is ontheffing van deze verbodsbepalingen mogelijk. Voor soorten die vermeld staan op bijlage IV van de Habitatrichtlijn en een aantal Rode-Lijst soorten zijn deze voorwaarden zeer streng. Teneinde inzicht te krijgen in de ecologische situatie in het plangebied en de mogelijke effecten die de voorgenoemde ontwikkeling op de locatie heeft op flora en fauna, is in maart 2008 door Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een ecologische quickscan uitgevoerd in het plangebied. Omdat het rapport van deze quickscan slechts twee jaar geldig is, was het nodig het onderzoek opnieuw uit te voeren om de resultaten uit 2008 te actualiseren. Deze actualisering vond plaats op 3 oktober 2012. In het plangebied is geen flora en/of fauna aangetroffen die een belemmerende werking heeft op de uitvoering van de werkzaamheden. De rapporten van beide onderzoeken zijn als bijlage 5 bij deze toelichting gevoegd.

Bij uitvoering van de werkzaamheden bestaat altijd het risico dat eventuele broedende vogels verstoord worden. Vanuit de Flora- en faunawet is verstoring van broedende vogels verboden, en hiervoor kan ook geen ontheffing worden verkregen. Door de werkzaamheden buiten het broedseizoen te starten (tussen half augustus en half februari), wordt overtreding van de Flora- en faunawet voorkomen. Bij start van de werkzaamheden in het broedseizoen moet eerst door een gekwalificeerd persoon vastgesteld worden dat er geen nesten in het hierdoor verstoorde gedeelte van het plangebied aanwezig zijn.

5.2. Archeologie

Op grond van het Verdrag van Malta en de daaruit vloeiende Wet op de archeologische monumentenzorg, dient te worden gekeken naar de archeologische waarden in het plangebied. De Indicatieve Kaart Archeologische Waarden (IKAW) geeft de te verwachten kans op het aantreffen van archeologische waarden aan. Volgens de IKAW geldt voor het plangebied een middelhoge kans op het aantreffen van archeologische waarden. Volgens de richtlijnen van de Provincie Drenthe moet in gebieden met een middelhoge trefkans in eerste instantie een verkennend booronderzoek worden uitgevoerd. Dit verkennende onderzoek dient om een betrouwbaar beeld van de gaafheid van de bodem te geven. Waar de bodem intact is, moet vervolgonderzoek plaatsvinden.

Om inzicht te verkrijgen in de archeologische situatie van het plangebied is een archeologisch vooronderzoek (Plangebied Oranjekanaal, Zwiggelte Gemeente Midden-Drenthe: Archeologisch vooronderzoek: een archeologisch inventariserend veldonderzoek door middel van bureauonderzoek en grondboringen (2008) ARC Archeologisch adviesbureau) uitgevoerd. Hieruit blijkt dat in geen van de boringen een intacte podzolbodem is aangetroffen. Er zijn geen archeologische indicatoren waargenomen. Op basis van de resultaten van het onderzoek wordt geen archeologisch vervolgonderzoek aanbevolen. De voorziene bodemingrepen kunnen, vanuit archeologisch oogpunt, zonder bezwaar worden uitgevoerd. Het rapport van het archeologisch onderzoek is als bijlage 6 bij deze toelichting toegevoegd. Wanneer bij uitvoering toch grondsporen en/of vondsten worden aangetroffen, dan moet hiervan direct melding worden gemaakt bij de provinciaal archeoloog van Drenthe.

5.3. Waterparagraaf/watertoets

5.3.1. Waterbeleid

Sinds 1 november 2003 is het verplicht plannen in het kader van de Wet op de ruimtelijke ordening te toetsen op water. Het doel van deze 'watertoets' is waarborgen dat waterhuishoudkundige doelstellingen expliciet en op een evenwichtige wijze in beschouwing worden genomen. De watertoets is verplicht bij alle ruimtelijke plannen en besluiten van rijk, provincies en gemeenten. Als een particulier een vrijstelling van het bestemmingsplan nodig heeft, is een watertoets ook verplicht.

De waterhuishouding bestaat uit de overheidszorg die zich richt op het op en in de bodem vrije aanwezige water, met het oog op de daarbij behorende belangen. Zowel het oppervlaktewater als het grondwater vallen onder de zorg voor de waterhuishouding. Naast veiligheid en wateroverlast (waterkwantiteit), worden ook de gevolgen van het plan voor de waterkwaliteit en verdroging onderzocht.

De belangrijkste beleidsdocumenten op het gebied van de waterhuishouding zijn de Vierde Nota Waterhuishouding, Anders omgaan met water: Waterbeleid 21e eeuw, de Europese Kaderrichtlijn Water, Beleidslijn ruimte voor de rivier en de nota Ruimte en Regionaal Waterplan (Omgevingsvisie).

Het bedrijf is niet gelegen in een stiltegebied, een grondwaterbeschermingsgebied of een waterwingebied. Op relatief grote afstand van het bedrijf ligt het Elperstroomgebied, dat als Natura 2000-gebied is aangewezen en als zodanig beschermd gebied is. Op grond van bevindingen van de hydroloog van het waterschap Reest en Wieden kan worden vastgesteld dat er geen sprake is van hydrologische beïnvloeding van in de buurt liggende kwetsbare natuurgebieden door de vestiging van het bedrijf aan de Halerweg.

Het plangebied ligt in het stroomgebied van de Drentse Hoofdvaart. Rond het plangebied liggen geen watergangen van het waterschap. Het peilgebied heeft een maximumpeil van NAP +13,27 meter (de oostelijke grens van de nieuw te bouwen stal ligt op een maximumpeil van NAP + 14m). De hoogte van het maaiveld ligt gemiddeld op ongeveer NAP +15,40 meter. De bodem bestaat voornamelijk uit zand met een slecht doorlatende laag. Er kunnen schijngrondwaterstanden tot dicht onder het maaiveld voorkomen. De maximale grondwaterstand ligt tussen 40 en 80 cm onder het maaiveld (Gt Vlo) en in de oostelijke helft van de stal tussen 80 en 140 cm onder het maaiveld (Gt VIIId).

Uitgangspunten

- Compensatie: Voor middelgrote plannen geldt als regel: 10% van het verharde oppervlak wordt ingezet als wateroppervlak ter compensatie voor de versnelde afvoer van het afstromende regenwater. In het plan wordt een verhard oppervlak van circa 2.500 m² gerealiseerd. Dit houdt in dat een waterbergend oppervlak van ongeveer 250 m² moet worden aangelegd.
- Grondwateroverlast bij bebouwing: In gebieden met een slechte bodemgesteldheid (keileem, klei, veen) of met een te hoge grondwaterstand dicht onder het maaiveld kan grondwateroverlast optreden. Dit wordt voorkomen door de volgende voorkeursvolgorde toe te passen: (1) kruipruimteloos bouwen, (2) ophogen van het plangebied of (3) toepassen van drainage in openbaar gebied en particulier terrein.

5.3.2. Waterkwaliteit en ecologie

Doelstelling

In (stads)wateren wordt gestreefd naar een situatie met helder water en een rijke vegetatiestructuur met zowel in het oevercompartiment als het watercompartiment een aanzienlijke bedekking met ondergedoken waterplanten, drijfbladplanten en Helofyten.

Uitgangspunten

- Eutrofiëring (vermesting): de inrichting van het watersysteem moet dusdanig zijn dat een overmatige toevoer van stikstof en/of fosfaat naar het ecosysteem wordt voorkomen.
- Bij de inrichting van het agrarische terrein wordt rekening gehouden met het 'lozingenbesluit open teelt en veehouderij'.
- Er wordt gezorgd voor bemestings- en spuitvrije zones langs watergangen.
- Microverontreiniging: Er worden geen materialen gebruikt die een verontreiniging van het oppervlaktewater met zich meebrengen. Metalen, zoals lood, koper of zink worden niet gebruikt. Gebruik van bestrijdingsmiddelen wordt tegengegaan.
- Afkoppelen: Regenwater mag worden geloosd op oppervlaktewater in het stedelijke gebied. Minder schoon regenwater wordt via een zuiverende passage/voorziening geloosd op het oppervlaktewater.

5.3.3. Riolering

Doelstelling

Verminderen hydraulische belasting RWZI. Beperking van (vuilwater) overstorten.

Uitgangspunten

- Er wordt in het plan rekening gehouden met gescheiden waterstromen. Het regenwater wordt niet afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie, maar binnen het plangebied verwerkt.
- Alleen schone oppervlaktes mogen worden gescheiden van de afvalwaterstroom. Er wordt een zuiverende passage/voorziening aangebracht voordat het regenwater wordt geloosd op het oppervlaktewater.

5.3.4. Maatregelen

Ter compensatie van de toename van het verhard oppervlak zal een nieuwe afgedamde sloot of poel ten zuiden van de nieuwe stal en het perceel worden aangelegd, waarbij voldaan zal worden aan de regels van het aanlegvergunningstelsel. Om negatieve gevolgen voor de waterkwaliteit te voorkomen, wordt overmatige toevoer van stikstof/fosfaat voorkomen door te werken volgens het landelijke mestregistratiebeleid. Daarnaast worden de voorwaarden uit het Lozingenbesluit open teelt en veehouderij nageleefd en wordt een bemesting-/spuitvrije zone langs watergangen in acht genomen. Er is geen gescheiden rioolstelsel aanwezig. Hierdoor kan het hemelwater niet gescheiden worden afgevoerd en moet het ter plaatse worden geïnfiltreerd in de bodem.

5.3.5. Advies waterschap

Het wijzigingsplan, waarin de te treffen maatregelen zijn opgenomen, is voorgelegd aan het waterschap. Op grond van dat wijzigingsplan heeft het waterschap een definitief (positief) wateradvies uitgebracht (zie bijlage 7).

5.4. Milieuaspecten

Het milieubeleid en de daarop gebaseerde regelgeving spelen een belangrijke rol bij het ruimtelijke ordeningsbeleid. Beide beleidsterreinen richten zich op de bescherming van de kwaliteit van de leefomgeving. In ruimtelijke plannen wordt de situering van milieubelastende activiteiten (zoals bedrijven) en milieugevoelige functies (zoals woningen) ten opzichte van elkaar (milieuzonering) geregeld. In de toelichting bij een wijzigingsplan dient aangegeven te worden op welke wijze aan dat beleid gestalte wordt gegeven.

5.4.1. Geur- en stankhinder

De Wet geurhinder en veehouderij (Wgv) vormt per 1 januari 2007 het toetsingskader voor de milieuvergunning als het gaat om geurhinder vanwege dierverblijven van veehouderijen. De Wgv geeft normen voor de geurbelasting die een veehouderij mag veroorzaken op een geurgevoelig object (bijvoorbeeld een woning). In de wet is een normering opgenomen die geldt voor alle geurgevoelige objecten. Bij deze geurnorm, gemeten in odour units (ouE), zijn slechts twee factoren van belang. In de eerste plaats of een geurgevoelig object binnen of buiten de bebouwde kom is gelegen. In de tweede plaats is van belang of een geurgevoelig object is gelegen in een gebied waarvoor een reconstructieplan is bekendgemaakt.

De geurbelasting wordt berekend en getoetst met het zogenaamde verspreidingsmodel V-Stacks vergunning. Dit geldt alleen voor dieren waarvoor geuremissiefactoren zijn opgenomen in de Regeling geurhinder en veehouder. Voor dieren zonder geuremissiefactor gelden de minimaal aan te houden afstanden. Via een gemeentelijke verordening kunnen gemeenten afwijken van de wettelijke normen. Voor de onderbouwing van andere normen wordt, via het zogenaamde verspreidingsmodel V-Stacks gebied, de geursituatie berekend in odour units per kubieke meter lucht (ouE/m^3).

Het plangebied is gelegen buiten de bebouwde kom en ligt niet in een gebied waarvoor een reconstructieplan is opgesteld. Voor objecten buiten de bebouwde kom geldt een norm van 14,0 ouE. Het bedrijf van initiatiefnemers voldoet in de gewenste bedrijfsopzet aan de geurnormering van 14,0 ouE. Het aantal ouE ten opzichte van dichtstbijgelegen woning Hoofdstraat 44, bedraagt 6,9 (zie bijlage 8). De woningen van de bebouwde kom Zwiggelte liggen op relatief grote afstand.

5.4.2. Geluidhinder

Geluidsoverlast kan dit bedrijf veroorzaken door het aan- en afvoeren van mest, veevoer en dieren, transportbewegingen op het erf en het aan- en afrijden van motorvoertuigen van derden. Gezien de ligging in het landelijk gebied wordt in het kader van de milieuvergunning een referentieniveau aangehouden van 40, 35 en 30 dB(A) voor respectievelijk de dag-, avond- en nachtperiode. Dit niveau wordt tevens als het maximale langtijdgemiddeld geluidsniveau voorgeschreven. De waarden mogen met maximaal 20 dB(A) worden overschreden. Als referentiepunt geldt 100 meter vanaf de gevel van een stal. De genoemde normen zullen naar verwachting niet worden overschreden. Voor een kalkoenhouderij moet rekening worden gehouden met een geluidcontour van 50 meter. De dichtst bijgelegen woning ligt op een afstand van 130 meter vanaf de grens van het plangebied. Hiermee wordt voldaan aan de afstandseis ten aanzien van geluid.

5.4.3. Bodem

In de Nederlandse Richtlijn Bodembescherming bedrijfsmatige activiteiten (NRB) is een lijst opgenomen met activiteiten die als bodembedreigend worden beschouwd. Zo worden bijvoorbeeld de opslag van dieselolie in een bovengrondse tank, de opslag van oliën in emballage, de opslag van ruwvoer en bijproducten (CCM) en de opslag van dierlijke meststoffen in een put/bassin op grond van de NRB als bodembedreigende activiteiten aangemerkt. In de omgevingsvergunning van het bedrijf worden gedragsregels en voorzieningen met het oog op de bescherming van de bodem voorgeschreven.

Op grond van artikel 8 van de Woningwet bevat de bouwverordening voorschriften omtrent het tegengaan van bouwen op verontreinigde bodem. Deze voorschriften hebben uitsluitend betrekking op bouwwerken waarin voortdurend of nagenoeg voortdurend mensen aanwezig zullen zijn. Voor de gewenste nieuwbouw is dit niet het geval. Het uitvoeren van een bodemonderzoek is voor de oprichting van deze bouwwerken dus niet relevant. Bovendien wordt de nieuwe stal gebouwd op grond die momenteel in gebruik is als landbouwgrond. In het verleden hebben er geen verdachte activiteiten plaatsgevonden. De bodem kan dan ook als onverdacht worden aangemerkt. Vanuit de milieutechnische situatie van de bodem worden er geen belemmeringen voorzien.

De bodem ter plaatse van het bedrijf is opgebouwd uit zandgrond met een leemlaag. Ten behoeve van de nieuwbouw zullen graafwerkzaamheden plaatsvinden. De grond die hierbij vrijkomt, wordt elders op het perceel gebruikt om hoogteverschillen te vereffen. Voor de omgevingsvergunning zal het plan nader constructief worden onderbouwd.

5.4.4. Luchtkwaliteit

Een onderdeel van de Wet milieubeheer betreft luchtkwaliteit. De wet is enerzijds bedoeld om de negatieve effecten op de volksgezondheid aan te pakken, als gevolg van te hoge niveaus van luchtverontreiniging. Anderzijds heeft de wet tot doel mogelijkheden te creëren voor ruimtelijke ontwikkeling, ondanks overschrijdingen van de Europese grenswaarden voor luchtkwaliteit. De Eerste Kamer is op 9 oktober 2007 akkoord gegaan met het wetsvoorstel over luchtkwaliteitseisen. Projecten die 'niet in betekenende mate bijdragen' aan de luchtverontreiniging, hoeven volgens het wetsvoorstel niet meer afzonderlijk getoetst te worden aan de grenswaarden voor de buitenlucht. Het Besluit NIBM omschrijft het begrip nader: een project dat minder dan 3% van de grenswaarden bijdraagt is NIBM. Dit komt overeen met 1,2 microgram/m³ voor fijnstof en N02.

In een ministeriële regeling wordt de AMvB NIBM verder uitgewerkt. Waar mogelijk worden getalsmatige grenzen gesteld aan de omvang van nieuwe projecten. Het gaat bijvoorbeeld om een maximum aantal nieuwe woningen, kantooroppervlakte en grootte van landbouwbedrijven. Een nieuw project dat binnen deze grenzen blijft, is per definitie NIBM. Als een nieuwe ontwikkeling buiten de grenzen van de ministeriële regeling valt, kan het bevoegde gezag berekeningen maken om alsnog aannemelijk te maken dat het project minder dan 1,2 microgram/m³ bijdraagt aan de luchtvervuiling.

Projecten die wel 'in betekende mate' bijdragen, zijn vaak al opgenomen in het NSL. Het NSL is erop gericht om overal de Europese grenswaarden te halen. Daarom is ook een pakket aan maatregelen opgenomen: zowel (generieke) rijksmaatregelen als locatiespecifieke maatregelen van gemeenten en provincies. Dit pakket aan maatregelen zorgt ervoor dat alle negatieve effecten van de geplande ruimtelijke ontwikkelingen ruim worden gecompenseerd. Bovendien worden alle huidige overschrijdingen tijdig opgelost. In het NSL worden de effecten van alle NIBM-projecten verdisconteerd in de autonome ontwikkeling. Het NSL omvat dus alle cumulatieve effecten van (ruimtelijke) activiteiten op de luchtkwaliteit.

Om inzicht te krijgen in de gevolgen van de ontwikkelingen op de luchtkwaliteit zijn berekeningen met ISLa3 uitgevoerd (zie bijlage 9). Uit die gegevens blijkt dat er 12 dagen per jaar een overschrijding van de grens van 50 microgram/m³ plaatsvindt. Dit is ruim onder het wettelijk maximum van 35 dagen. Geconcludeerd wordt dat de bijdrage van fijnstof en stikstofdioxide ten gevolge van de representatieve bedrijfsvoering van initiatiefnemers voldoet aan de luchtkwaliteitseisen.

5.4.5. Externe veiligheid

Het Besluit externe veiligheid buisleidingen is op 1 januari 2011 in werking getreden. Vanuit een goede ruimtelijke ordening is het van belang te kijken naar gevaarleverende functies in of in de nabijheid van het plangebied. Op grond van de AMvB Besluit Externe Veiligheid Inrichtingen (BEVI) wordt er daarom gekeken naar zogenaamde risicovolle inrichtingen. Daarnaast wordt er gekeken naar vervoer van gevaarlijke stoffen en hoofdgasleidingen. Doel hiervan is om zowel individuele als groepen burgers een minimum beschermingsniveau te bieden tegen een ongeval met gevaarlijke stoffen.

Ten aanzien van risicovolle inrichtingen en het vervoer van gevaarlijke stoffen worden de risico's gemeten in twee maten: plaatsgebonden risico (voor individuen) en groepsrisico (voor groepen mensen). Ten aanzien van hoofdgasleidingen is nu nog de Circulaire van 1984 van kracht. In het nieuwe Besluit Externe Veiligheid Buisleidingen dat op dit moment in de maak is, wordt de verplichting opgelegd om ook te kijken naar het plaatsgebonden risico en groepsrisico. In de omgeving van het plangebied zijn geen risicovolle inrichtingen en hoofdgasleidingen aanwezig. Transport van gevaarlijke stoffen vindt in de omgeving van het plangebied niet plaats. De regeling ten aanzien van externe veiligheid heeft dan ook geen gevolgen voor de voorgenomen plannen.

6 Juridische planopzet

6.1. Algemeen

In de voorgaande hoofdstukken zijn de uitgangspunten voor de ruimtelijke situatie in het plangebied aangegeven. Deze uitgangspunten zijn getoetst aan de milieu- en omgevingsaspecten en het beleid. In dit hoofdstuk worden de bestemmingen en de bijbehorende regels beschreven. Het wijzigingsplan voldoet aan alle vereisten die zijn opgenomen in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro). Inherent hieraan is de toepassing van de Standaard Vergelijkbare Bestemmingsplannen (SVBP) 2008. De SVBP maakt het mogelijk om wijzigingsplannen te maken die op vergelijkbare wijze zijn opgebouwd en op een zelfde manier worden verbeeld. De SVBP 2008 is toegespitst op de regels die voorschrijven hoe wijzigingsplannen conform de Wro en het Bro moeten worden gemaakt. De SVBP geeft bindende standaarden voor de opbouw en de verbeelding van het wijzigingsplan, zowel digitaal als analoog. De regels van dit wijzigingsplan zijn opgesteld conform deze standaarden.

Het wijzigingsplan regelt de gebruiks- en bebouwingsbepalingen van de gronden in het plangebied. De juridische regeling is vervat in een verbeelding en bijbehorende regels. Op de verbeelding zijn de verschillende bestemmingen vastgelegd, in de regels (per bestemming) de bouw- en gebruiksmogelijkheden. Het Bro bepaalt dat een wijzigingsplan vergezeld gaat van een toelichting. Deze toelichting heeft echter geen juridische status, maar is wel belangrijk als het gaat om de onderbouwing van wat in het wijzigingsplan is geregeld en om de uitleg daarvan.

6.2. Toelichting op de bestemmingen

In deze paragraaf wordt een korte toelichting gegeven op de inhoud van de bestemmingen in dit wijzigingsplan.

6.2.1. Bestemming

Het plangebied heeft de bestemming ‘Agrarisch met waarden – 4’ met de aanduiding ‘specifieke vorm van agrarisch – grondgebonden agrarisch bedrijf met intensieve tak’. Deze bestemming sluit aan bij het vigerende bestemmingsplan “Buitengebied Midden-Drenthe (2012). De grootte van het bouwvlak is 1,5 hectare. Het bouwvlak is zo gepositioneerd dat alle bouwwerken er binnen vallen. Echter door met name de ligging van het bedrijf en wegen (Halerweg en Oranjekanaal) kan niet worden voldaan aan het (denkbeeldige) rechthoekige bouwperceel uit het vigerende bestemmingsplan.

Binnen deze bestemming is één grondgebonden agrarisch bedrijf met intensieve neventak toegestaan. Bouwwerken, zoals de bedrijfswoning en de stallen dienen binnen het bouwvlak gebouwd te worden. De bouw- en goothoogte van de bebouwing zal ten hoogste 12 respectievelijk 4,5 meter zijn. De goothoogte van aan- en bijgebouwen mag maximaal 3,5 meter zijn en de dakhelling 60%.

7 Uitvoerbaarheid

Wettelijk bestaat de verplichting om inzicht te geven in de uitvoerbaarheid van een wijzigingsplan. Hierbij wordt een onderscheid gemaakt in de maatschappelijke en de economische uitvoerbaarheid.

7.1. Maatschappelijke uitvoerbaarheid

Het wijzigingsplan wordt, in het kader van het vooroverleg, voorgelegd aan een aantal (overheids)organisaties. Na de verwerking van eventuele opmerkingen uit het vooroverleg zal het wijzigingsplan ter inzage worden gelegd, waarbij voor een ieder de mogelijkheid bestaat tot het indienen van zienswijzen.

7.2. Economische uitvoerbaarheid

De vraag om uitbreiding komt onder andere voort uit overwegingen van dierwelzijn en bedrijfseconomische aard. De kosten voor het plan worden gedragen door de initiatiefnemer. Eventuele planschade komt voor rekening van de initiatiefnemer. In het bedrijfsplan wordt de verwachting uitgesproken dat het bedrijf van initiatiefnemer voldoende inkomsten kan genereren om een gezinsinkomen te verdienen. De ontwikkeling van de liquiditeit daalt de eerste jaren na de nieuwbouw, maar blijft voldoende positief. De economische uitvoerbaarheid is hiermee voldoende gewaarborgd.

7.3. Grondexploitatie

Door middel van de grondexploitatieregeling in de Wet ruimtelijke ordening (Wro) en het Besluit ruimtelijke ordening (Bro) beschikken gemeenten over mogelijkheden voor het verhalen van kosten voor bijvoorbeeld bouw- en woonrijp maken en hebben zij sturingsmogelijkheden, omdat in het geval van grondexploitatie door derden diverse eisen en regels gesteld kunnen worden. Indien er sprake is van bepaalde bouwplannen, dient de gemeente hiervoor een exploitatieplan op te stellen, tenzij voornoemde kosten ‘anderszins verzekerd’ zijn, bijvoorbeeld door overeenkomsten, en het stellen van eisen met betrekking tot kwaliteit en fasering niet noodzakelijk wordt geacht. Een combinatie van een exploitatieplan en overeenkomsten is ook mogelijk.

In het wijzigingsplan is sprake van een bouwplan zoals bedoeld in artikel 6.2.1 van het Besluit ruimtelijke ordening. Tussen de initiatiefnemer van het project en de gemeente Midden-Drenthe wordt echter een anterieure overeenkomst (en een exploitatieovereenkomst) afgesloten. Hiermee vervalt de verplichting tot het opstellen van een exploitatieplan.

8 Overleg

In het kader van artikel 3.1.1 van het Besluit ruimtelijke ordening is het voorliggende plan voor vooroverleg naar betrokken partijen en instanties toegezonden, namelijk naar de provincie Drenthe, waterschap Reest en Wieden en stichting ASTRON. Van de twee laatstgenoemden is geen reactie ontvangen. De reactie van de provincie Drenthe (d.d. 12 september 2012) is op de volgende pagina terug te vinden.

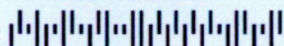
Het ontwerpwijzigingsplan heeft ter inzage gelegen van 20 december 2012 tot 31 januari 2013. Tegen het plan zijn geen zienswijzen ingediend. Wel is een positieve reactie van de provincie Drenthe (d.d. 29 januari 2013) ontvangen. Deze is opgenomen na de hiervoor genoemde brief.

Aan:

Gemeente Midden-Drenthe

Postbus 24

9410 AA BEILEN

14 SEPTEMBER 2012

GEMEENTE MIDDEN-DRENTHÉ

B

1018

Assen, 12 september 2012

Ons kenmerk 201102025-00337566

Behandeld door A.J. Anema (0592) 365408

Onderwerp: Bestemmingsplan Zwiggelte-Oranjekanaal NZ 12

Geacht college,

U hebt ons gevraagd advies uit te brengen over het voorontwerp-bestemmingsplan Zwiggelte-Oranjekanaal NZ 12. Het bestemmingsplan maakt de uitbreiding van bebouwing ten behoeve van een ter plaatse gevestigde kalkoenenhouderij mogelijk.

Al eerder is dit plan aan ons toegezonden. Wij hebben vastgesteld dat de door ons college bij brief van 13 december 2011, kenmerk 201102025, gemaakte opmerkingen voldoende zijn verwerkt in het plan zoals dat nu is voorgelegd.

Wel attenderen wij u er nog op dat voor de uitbreiding van het bedrijf vergunning nodig is van ons college in het kader van de Natuurbeschermingswet. Het kunnen verlenen van een vergunning bepaalt mede de uitvoerbaarheid van het plan.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

i.o.

P.J. van Eijk,
manager Ruimtelijke Ontwikkeling, Milieu en Natuur

Aan:
Gemeente Midden-Drenthe
Postbus 24
9410 AA BEILEN

30 JANUARI 2013

1019

GEMEENTE MIDDEN-DRENTH

Assen, 29 januari 2013
Ons kenmerk 201102025-00355962
Behandeld door M.J. Berends - van Es (0592) 365925
Onderwerp: Wijzigingsplan Zwiggelte, Oranjekanaal NZ 12

Geacht college,

U hebt ons gevraagd advies uit te brengen over het ontwerp wijzigingsplan Zwiggelte-Oranjekanaal NZ 12. Het wijzigingsplan maakt de uitbreiding van bebouwing ten behoeve van een ter plaatse gevestigde kalkoenenhouderij mogelijk.

In het kader van het vooroverleg is dit plan als voorontwerp bestemmingsplan met ons besproken. Wij hebben, bij brief van 12 september 2012, kenmerk 201102025-00337566, vastgesteld dat de provinciale belangen op deze locatie goed zijn verwerkt. Inmiddels is tevens de vergunning in het kader van de Natuurbeschermingswet verleend.

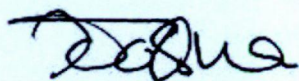
Naar aanleiding van de vaststelling van het bestemmingsplan buitengebied van uw gemeente is het voorontwerp bestemmingsplan omgezet in het voorliggend ontwerp wijzigingsplan. De voorgenomen ontwikkeling is hierbij ongewijzigd gebleven. In dit wijzigingsplan is het provinciaal belang goed verwerkt.

Hoogachtend,

Gedeputeerde Staten van Drenthe,
namens dezen,

i.o.

P.J. van Eijk,
manager Ruimtelijke Ontwikkeling, Milieu en Natuur

Bijlagen

Bijlage 1: Landschapsplan

Landschappelijke inpassing uitbreiding stal

te Zwiggelte

Landschappelijke inpassing Kalkoenhouderij

Opdrachtgever:

De familie Mts Sterren
Oranjekanaal NZ 12, Zwiggelte
Gemeente Midden-Drenthe

Adviesburo

Ontwerpstudio voor Natuur & Landschap
Landschapsbeheer Drenthe
Nijend 18a
Anderen
Telefoon: 0592 333767
Email: l.kleyn@lbdrenthe.nl

Plangebied

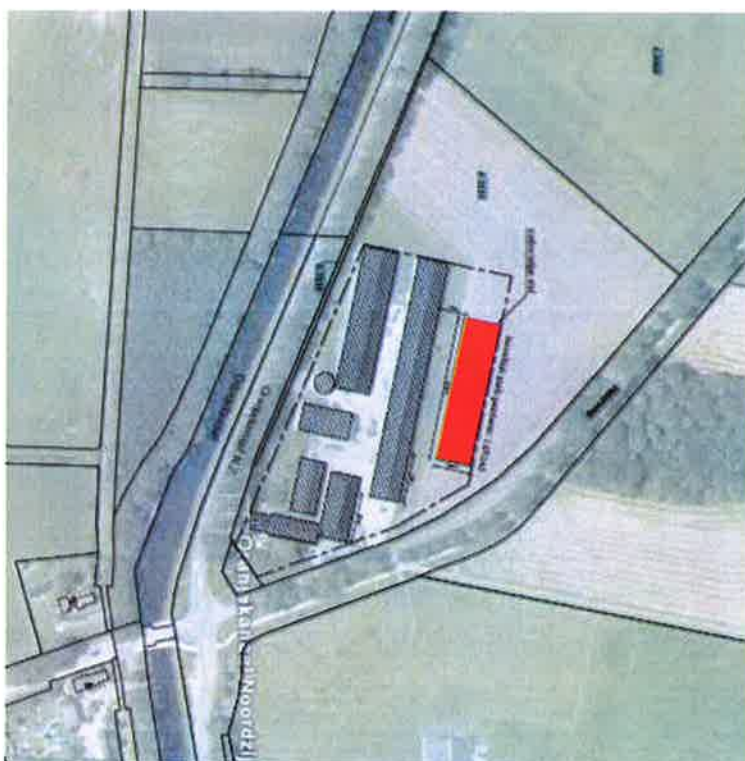
Plangebied ligt op een afstand van 1,1 kilometer ten noorden van het dorp Zwiggelte, adresgegevens: Oranjekanaal NZ, te Zwiggelte.

Figuur 1, planlocatie

Het betreft een bestaand akkerbouwbedrijf met als nevenactiviteit het houden van kalkoenen. Voor het laatste is voor de uitoefening van deze bedrijfsactiviteiten de noodzaak ontstaan voor het plaatsen van een schuur.

De plaatsing van de nieuwe schuur wordt noordelijk op het perceel gesitueerd, parallel met de bestaande bebouwingen.

Figuur 2.: Gewenste situatie locatie Oranjekanaal NZ 12 (bron LTO Vastgoed)

Het landschap

Historische situatie

Het plangebied ligt ten noorden van Zwiggelte aan het Oranjekanaal. Het Oranjekanaal is aangelegd in de tweede helft van de negentiende eeuw. Op een kaart uit omstreeks 1850 is het geplande tracé van het Oranje kanaal aangegeven en op een iets oudere historische kaart uit 1812 is ten oosten van het plangebied een natte laagte (veentje) te zien. Op de nieuwe kaarten is het veentje niet meer weergegeven. De landschapsstructuren lopen van noord naar zuid. Rechts van het perceel bevindt zich een bosje. Het bedrijf is gevestigd aan het oranjekanaal en wordt gescheiden door een dubbele bomenrij (laanbeplanting) zomereiken. Ter wille van de verkeersveiligheid is de bomenrij langs de weg niet doorgezet, zie figuur 4.

Figuur 3, Het plangebied ligt tussen de Zwiggelter veld en beekdal de broeken.

Bodemsituatie

Het plangebied ligt op het Drents Plateau. Aan de oppervlakte ligt dekzand van de Twente Formatie, dat is afgezet gedurende de laatste ijstijd. De bodem in het plangebied bestaat uit haarpodzolgronden (Hd21) en veldpodzolgronden (Hn21 en Hn32x). Podzol gronden kenmerken zich door het ontstaan van een uitspoelings- en in spoelingshorizont onder de bouwvoor (teelaarde). Deze lagen ontstaan onder invloed van regenwater.

Figuur 4. Dubbele rij zomereiken tussen het bedrijf en oranje kanaal

Figuur 5, huidige situatie, laanbeplanting ontbreekt t.b.v. verkeersveiligheid

Figuur 6. Locatie waar de nieuwe schuur komt

Landschappelijke inpassing

Inheemse beplantingen die in de buurt voorkomen zijn de Zomereik, Hollandse zomerlinde, Es, ruwe en zachte berk. Deze soorten kunnen toegepast worden in de landschappelijke inpassing. Aangezien de Hollandse zomerlinde de eerste boomsoort was die Drenthe voorkwam en in verhouding met de zomereik ligt de voorkeur om de Hollandse zomerlinde toe te passen. Daarnaast heeft de Linde een gunstige invloed tegen verzuring van de bodem. De bladeren verteren snel en daardoor minder hinderlijk (bron: terug naar de Linde, isbn 9789050112666).

Advies.

De nieuwe bedrijfsschuur kan verankerd worden in het landschap door op de hoeken van de rooigrens groene massa te creëren. Dit kan verkregen worden door de aanplant van bomen.

De aanplant van drie Linden ten oosten van de nieuwe schuur, de aanplant van drie Linden ten noorden van de nieuwe schuur. De aanplant van een aantal linden langs de bestaande opstallen, in de lijn van de bestaande landschapstructuren.

Aanplant.

Om direct enig effect te krijgen verdient het de voorkeur om een grotere maat toe te passen. Bij voorkeur de maat 18-20 (stamomtrek in centimeters op 1,4 meter hoogte. Deze bomen zijn circa vier meter hoog en hebben direct een invloed op de landschappelijke inpassing.

Toe te passen soorten:

Hollandse zomerlinde, *Tilia platyphyllos*

Maatvoering: 18-20

Aantal: 13 stuks

Wijze van aanplant: per boom twee boompalen met boomband.

Anderen, 18 april 2011

Ontwerpstudio voor Natuur & Landschap Landschappelijke inpassing uitbreiding bebouwing

Opdrachtgever:

De familie Mts Sterren
Oranjekanaal NZ 12, Zwiggelte
Gemeente Midden-Drenthe

Adviesburo

Ontwerpstudio voor Natuur & Landschap
Landschapsbeheer Drenthe
Nijend 18a
Anderen
Telefoon: 0592 333767
Email: l.kleyn@lbdrenthe.nl

Projectnummer: OP-C-001 Anderen, 18 april 2011

Bijlage 2: Bedrijfsrapport (accountantsrapport)

ACCONAVM ACCOUNTANTS B.V.
KVK NUMMER 091739260000

Meterikseweg 4
POSTBUS 6016
5960 AA HORST
TEL. 077 - 465 84 90
FAX 077 - 398 49 85
www.acconavm.nl

De heren en mevrouw van der Sterren
Oranjekanaal Noordzijde 12
9433 TD ZWIGGELTE

DATUM 25 januari 2011
KENMERK -11-40346321
BEHANDELD DOOR J.Th.H. (Jos) Schreurs AA/CB
J.Schreurs@acconavm.nl
BETREFT

Geachte heer van der Sterren,

Op dit moment bent u doende om op uw huidige bedrijfslocatie een uitbreiding te realiseren met betrekking tot uw kalkoenen-houderij. Hierover hebben we uitvoerig met elkaar gesproken. Immers de bedrijfsontwikkelingen in de landbouw gaan erg snel. Als onderneming wilt u uw toekomstige ontwikkelingen zelf kunnen bijsturen. Als gevolg van de bedrijfseconomische ontwikkelingen, spraken we nadrukkelijk of het huidige aantal dieren een stabiele basis zou kunnen blijven vormen.

U bent thans met meerdere ondernemers werkzaam binnen het bedrijf. Dit zal naar de toekomst toe niet anders zijn. Gelet op de rentabiliteit zou een verdere uitbreiding met het aantal kalkoenen een fundamentele bijdrage kunnen leveren aan uw verdere bedrijfsontwikkelingen. Dit vormt dan mede een basis voor de continuïteit van de onderneming. Uit de begrotingsmodellen blijkt nadrukkelijk dat hier een basis kan worden gelegd voor de toekomst.

Ik vertrouw erop u hiermee voldoende te hebben geïnformeerd, en verblijft

Met vriendelijke groet,
acconavm accountants b.v.
Namens deze:

J.Th.H. Schreurs AA/CB
Accountant-administratieconsulent

Tot acconavm adviseurs en accountants behoren de navolgende vennootschappen: acconavm beheer b.v., acconavm groep b.v., acconavm accountants b.v., acconavm belastingadvies b.v., acconavm agro bedrijfsadvies b.v., acconavm branche advies b.v., acconavm management consultants b.v., acconavm juridisch advies b.v., acconavm rentmeesters b.v., acconavm werkgeversservice b.v..

Op onze dienstverlening en/of andere rechtshandelingen zijn steeds de algemene voorwaarden van acconavm van toepassing, waarin een beperking van aansprakelijkheid is opgenomen. Deze algemene voorwaarden zijn gedeponeerd bij de Kamer van Koophandel onder nummer 09114599 en zullen op eerste verzoek kosteloos aan u worden toegezonden. Tevens kunt u de algemene voorwaarden via onze website www.acconavm.nl raadplegen. Bezoek ook onze website voor meer informatie over onze dienstverlening, onze mensen en onze ambities.

Bijlage 3: Berekening ammoniakdepositie

Naam van de berekening: 20120323 - AVM Vergunde situatie 7 december 2004

Gemaakt op: 23-03-2012 8:36:09

Zwaartepunt X: 235,500 Y: 545,100

Cluster naam: V.O.F. Van der Sterren, Oranjekanaal NZ 12, Zwiggelte

Berekende ruwheid: 0,26 m

Emissie Punten:

Volg nr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Hoogte	Gem.geb. hoogte	Diam.	Uittr. snelheid	Emissie
1	Stal D	235 501	545 060	6,8	4,6	0,5	1,00	5 440
2	Stal E	235 534	545 084	5,5	3,9	0,5	1,00	5 440
3	Stal F	235 539	545 117	7,3	4,7	0,7	4,00	0

Gevoelige locaties:

Volgnummer	Naam	X coördinaat	Y coördinaat	Depositie
1	Elperstroomgebied 1	240 106	543 738	3,49
2	Elperstroomgebied 2	240 075	543 513	3,33
3	Elperstroomgebied 3	240 197	543 332	3,10
4	Dwingelderveld 1	228 681	539 516	1,28
5	Dwingelderveld 2	226 851	539 790	1,20
6	Mantingerbos 1	237 230	537 171	1,33
7	Mantingerbos 2	237 500	537 025	1,29
8	Mantingerzand 1	239 047	535 161	0,89
9	Mantingerzand 2	238 644	535 146	0,88
10	Mantingerzand 3	238 386	535 024	0,90
11	Drentsche Aa 01	237 806	551 158	3,88
12	Drentsche Aa 02	237 574	551 420	3,81
13	Drentsche Aa 03	237 785	551 399	3,76
14	Drentsche Aa 04	238 133	551 393	3,48
15	Drentsche Aa 05	237 881	551 500	3,63
16	Drentsche Aa 06	238 190	551 837	3,25
17	Drentsche Aa 07	237 882	551 725	3,52
18	Drentsche Aa 08	234 633	551 409	2,68
19	Drentsche Aa 09	234 514	551 477	2,63
20	Drentsche Aa 10	236 748	553 492	2,45
21	Drentsche Aa 11	236 480	553 846	2,27
22	Drentsche Aa 12	236 356	555 691	1,68

Details van Emissie Punt: Stal D (464)

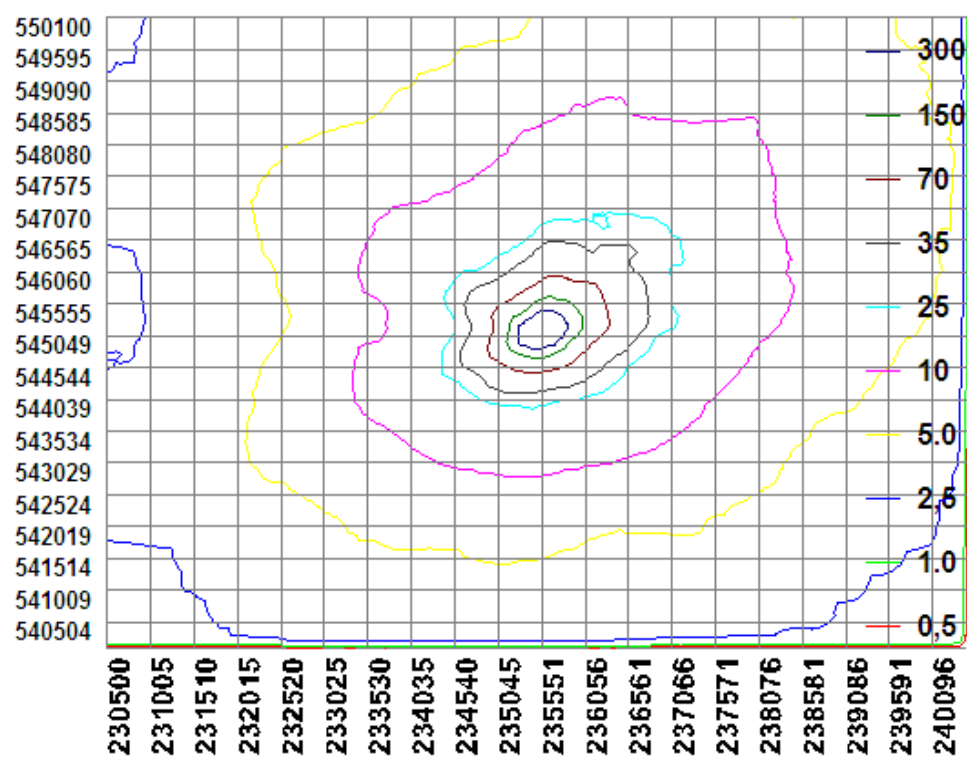
Volgnr.	Code	Type	Aantal	Emissie	Totaal
1	F 4.100	Vleeskalkoenen	8000	0.68	5440

Details van Emissie Punt: Stal E (465)

Volgnr.	Code	Type	Aantal	Emissie	Totaal
1	F 4.100	Vleeskalkoenen	8000	0.68	5440

Details van Emissie Punt: Stal F (466)

Volgnr.	Code	Type	Aantal	Emissie	Totaal
---------	------	------	--------	---------	--------

Wijzigingsplan Oranjekanaal NZ 12 Zwiggelte

Naam van de berekening: 20120313 - AVM Aanvraag 2012

Gemaakt op: 13-03-2012 12:16:13

Zwaartepunt X: 235,500 Y: 545,100

Cluster naam: V.O.F. Van der Sterren, Oranjekanaal NZ 12, Zwiggelte

Berekende ruwheid: 0,26 m

Emissie Punten:

Volg nr.	BronID	X-coord.	Y-coord.	Hoogte	Gem.geb. hoogte	Diam.	Uitr. snelheid	Emissie
1	Stal D	235 501	545 060	6,8	4,6	0,5	1,00	3 230
2	Stal E	235 534	545 084	5,5	3,9	0,5	1,00	4 590
3	Stal F	235 539	545 117	7,3	4,7	0,7	4,00	3 675

Gevoelige locaties:

Volgnummer	Naam	X coördinaat	Y coördinaat	Depositie
1	Elperstroomgebied 1	240 106	543 738	3,68
2	Elperstroomgebied 2	240 075	543 513	3,51
3	Elperstroomgebied 3	240 197	543 332	3,27
4	Dwingelderveld 1	228 681	539 516	1,34
5	Dwingelderveld 2	226 851	539 790	1,27
6	Mantingerbos 1	237 230	537 171	1,40
7	Mantingerbos 2	237 500	537 025	1,36
8	Mantingerzand 1	239 047	535 161	0,94
9	Mantingerzand 2	238 644	535 146	0,93
10	Mantingerzand 3	238 386	535 024	0,95
11	Drentsche Aa 01	237 806	551 158	4,11
12	Drentsche Aa 02	237 574	551 420	4,04
13	Drentsche Aa 03	237 785	551 399	3,99
14	Drentsche Aa 04	238 133	551 393	3,69
15	Drentsche Aa 05	237 881	551 500	3,85
16	Drentsche Aa 06	238 190	551 837	3,44
17	Drentsche Aa 07	237 882	551 725	3,73
18	Drentsche Aa 08	234 633	551 409	2,84
19	Drentsche Aa 09	234 514	551 477	2,78
20	Drentsche Aa 10	236 748	553 492	2,60
21	Drentsche Aa 11	236 480	553 846	2,40
22	Drentsche Aa 12	236 356	555 691	1,77

Details van Emissie Punt: Stal D (464)

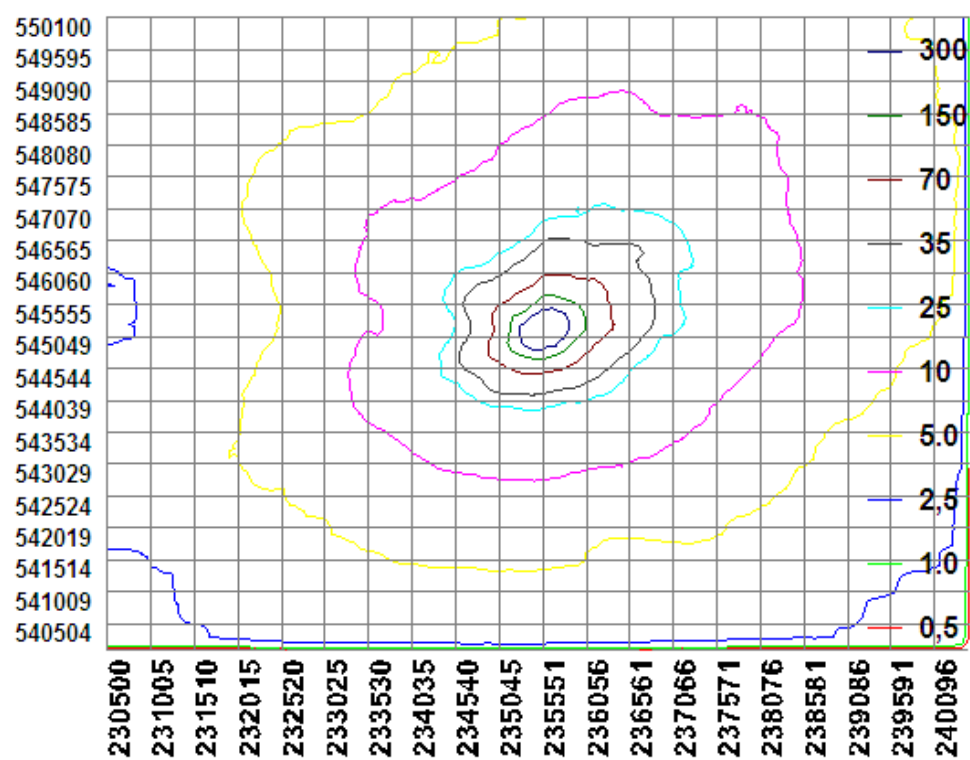
Volgnr.	Code	Type	Aantal	Emissie	Totaal
1	F 4.100	Vleeskalkoenen	4750	0.68	3230

Details van Emissie Punt: Stal E (465)

Volgnr.	Code	Type	Aantal	Emissie	Totaal
1	F 4.100	Vleeskalkoenen	6750	0.68	4590

Details van Emissie Punt: Stal F (466)

Volgnr.	Code	Type	Aantal	Emissie	Totaal
1	F 4.8	Vleeskalkoenen	7500	0.49	3675

Bijlage 4: Vergunning Natuurbeschermingswet 1998

VERZONDEN 13 OKT. 2012

Assen, 8 oktober 2012

Ons kenmerk VTH/2012006773

BESLUIT VAN GEDEPUTEERDE STATEN VAN DRENTHE INZAKE VERGUNNING OP BASIS
VAN ARTIKEL 19D VAN DE NATUURBESCHERMINGSWET 1998 (NB-WET 1998)

1. De aanvraag

1.1. Datering en inhoud van de aanvraag

Uw aanvraag, door u, B.F.J.M. van der Sterren, ondertekend op 30 maart 2012, door ons ontvangen op 2 april 2012, betreft de aanvraag voor een vergunning op basis van artikel 19d van de Nb-wet 1998.

Uw aanvraag maakt deel uit van deze beschikking.

U hebt de volgende documenten meegestuurd, die geacht worden onlosmakelijk met uw aanvraag te zijn verbonden:

- aanvraagformulier;
- overzicht dieraantallen;
- situatietekening;
- kaarten met ligging van het bedrijf ten opzichte van Natura 2000-gebieden;
- AAgro-Stacksberekening (situatie 7 december 2004);
- AAgro-Stacksberekening (aangevraagde situatie);
- depositieberekeningen ammoniak;
- milieuvergunning van 22 oktober 1998.

1.2. De activiteit

Uw activiteit omvat het in werking hebben en uitbreiden van een pluimveehouderij aan het Oranjekaanaal Noordzijde 12, 9433 TD Zwiggelte. De uitbreiding bestaat uit de bouw van een nieuwe emissie-arme stal (F; RAV-code F4.8) en het uitbreiden van het aantal te houden vleeskalkoenen naar in totaal 19.000 stuks.

1.3. De vergunninghouder

In het kader van deze aanvraag c.q. de hierbij verleende vergunning zijn de vennoten van V.O.F Van der Sterren voor ons de vergunninghouders en als zodanig verantwoordelijk voor het voldoen aan de wet en aan de vergunningvoorwaarden.

1.4. Externe werking

Voor deze vergunning is het van belang te weten dat de locatie van het voorgenomen project al dan niet buiten de begrenzing valt van een Natura 2000-gebied. Uit de aanvraag is gebleken dat de aangevraagde activiteiten niet plaatsvinden binnen een Natura 2000-gebied. Dit houdt in dat er sprake is van zogenaamde externe werking.

2. Het wettelijk kader

2.1. Vergunningplicht en de wet

De vergunningplicht vindt zijn grondslag in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998. Dat artikel luidt als volgt:

Het is verboden zonder vergunning, of in strijd met aan die vergunning verbonden voorschriften of beperkingen, van gedeputeerde staten of, ten aanzien van projecten of andere handelingen als bedoeld in het vierde lid, van Onze Minister, projecten of andere handelingen te realiseren onderscheidenlijk te verrichten die gelet op de instandhoudingsdoelstelling de kwaliteit van de natuurlijke habitats en de habitats van soorten in een Natura 2000-gebied kunnen verslechteren of een significant verstorend effect kunnen hebben op de soorten waarvoor het gebied is aangewezen. Zodanige projecten of andere handelingen zijn in ieder geval projecten of handelingen die de natuurlijke kenmerken van het desbetreffende gebied kunnen aantasten.

2.2. Relevante Natura 2000-gebieden

2.2.A. Drentsche Aa als Natura 2000-gebied

Het gebied is in mei 2003 aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van de Habitatrichtlijn (Richtlijn 92/43/EEG van de Raad van de Europese Gemeenschappen van 21 mei 1992 inzake de instandhouding van de natuurlijke habitats en de wilde flora en fauna; Pb EG L 206). In december 2004 is het gebied onder de naam "Drentsche Aa" en onder nummer NL9801009 door de Europese Commissie geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio.

Op 24 september 2009 is het ontwerp-aanwijzingsbesluit voor het Natura 2000-gebied Drentsche Aa ter inzage gelegd. Het besluit evenals de toelichting daarop kunnen worden ingezien door middel van de gebiedendatabase via www.synbiosys.alterra.nl/natura2000 (en doorklikken op Gebiedendocumenten Natura 2000-gebieden; dan het betreffende gebied opzoeken en aanklikken op "besluiten en kaarten"). Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.

Tevens is genoemd ontwerp-aanwijzingsbesluit als bijlage toegevoegd aan dit besluit.

2.2.B. Het Dwingelderveld als Vogelrichtlijngebied

Het gebied is op 11 oktober 1996 (besluit DN. 965400) onder de naam "Dwingelderveld" aangewezen als speciale beschermingszone onder de Vogelrichtlijn (79/409/EEG). Het besluit alsmede de toelichting daarop kunnen worden ingezien via de website van EL&I. Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.

2.2.C. Het Dwingelderveld als Habitatrichtlijngebied

De Nederlandse regering heeft op 20 mei 2003 onder meer het Dwingelderveld aangemeld bij de Europese Commissie als gebied dat zich kwalificeert om te worden opgenomen op de communautaire lijst en aangewezen als speciale beschermingszone als bedoeld in de Habitatrichtlijn (92/43/EEG). Vervolgens is het gebied op 7 december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Dwingelderveld" en onder nummer NL3000070 geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387).

2.2.D. Het Dwingelderveld als Natura 2000-gebied

Op 9 januari 2007 is het ontwerp-aanwijzingsbesluit Dwingelderveld ter inzage gelegd. Het besluit evenals de toelichting daarop kunnen worden ingezien door middel van de gebiedendatabase via www.synbiosys.alterra.nl/natura2000 (en doorklikken op Gebiedendocumenten Natura 2000-gebieden; dan het betreffende gebied opzoeken en aanklikken op "besluiten en kaarten"). Korthedshalve wordt daarnaar verwezen.

Tevens is het ontwerp-aanwijzingsbesluit als bijlage toegevoegd aan dit besluit.

2.2.E. *Elperstroom als Habitatrichtlijngebied*

De Nederlandse regering heeft in mei 2003 het gebied Elperstroom aangemeld volgens de procedure zoals opgenomen in artikel 4 van de Habitatrichtlijn bij de Europese Commissie. Hierna is het gebied in december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Elperstroom" en onder nummer NL20043015 geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio.

2.2.F. *Elperstroom als Natura 2000-gebied*

Op 9 januari 2007 is het ontwerp-aanwijzingsbesluit Elperstroom ter inzage gelegd.

Vervolgens is op 16 februari 2010 door de minister van LNV het definitieve aanwijzingsbesluit "Elperstroomgebied" bekendgemaakt (in Staatscourant nummer 2212).

Het besluit evenals de toelichting daarop kunnen worden ingezien door middel van de gebiedendatabase via www.synbiosys.alterra.nl/natura2000 (en doorklikken op Gebiedendocumenten Natura 2000-gebieden; dan het betreffende gebied opzoeken en aanklikken op "besluiten en kaarten"). Korteidshalve wordt daarnaar verwezen.

Tevens is het definitieve aanwijzingsbesluit als bijlage toegevoegd aan dit besluit.

2.2.G. *Mantingerbos als Habitatrichtlijngebied*

De Nederlandse regering heeft op 20 mei 2003 onder meer Mantingerbos aangemeld bij de Europese Commissie als gebied dat zich kwalificeert om te worden opgenomen op de communautaire lijst en aangewezen als speciale beschermingszone als bedoeld in de Habitatrichtlijn (92/43/EEG), waarna het gebied op 7 december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Mantingerbos" en onder nummer NL2003031 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387).

2.2.H. *Mantingerbos als Natura 2000-gebied*

Op 9 januari 2007 is het ontwerp-aanwijzingsbesluit Mantingerbos ter inzage gelegd. Het besluit evenals de toelichting daarop kunnen worden ingezien door middel van de gebiedendatabase via www.synbiosys.alterra.nl/natura2000 (en doorklikken op Gebiedendocumenten Natura 2000-gebieden; dan het betreffende gebied opzoeken en aanklikken op "besluiten en kaarten"). Korteidshalve wordt daarnaar verwezen.

Tevens is het ontwerp-aanwijzingsbesluit als bijlage toegevoegd aan dit besluit.

2.2.I. *Mantingerzand als Habitatrichtlijngebied*

De Nederlandse regering heeft op 20 mei 2003 onder meer Mantingerzand aangemeld bij de Europese Commissie als gebied dat zich kwalificeert om te worden opgenomen op de communautaire lijst en aangewezen als speciale beschermingszone als bedoeld in de Habitatrichtlijn (92/43/EEG), waarna genoemd gebied op 7 december 2004 door de Europese Commissie onder de naam "Mantingerzand" onder nummer NL2003032 is geplaatst op de lijst van gebieden van communautair belang voor de Atlantische biogeografische regio (PbEG L 387).

2.2.J. *Mantingerzand als Natura 2000-gebied*

Op 9 januari 2007 is het ontwerp-aanwijzingsbesluit Mantingerzand ter inzage gelegd. Het besluit evenals de toelichting daarop kunnen worden ingezien door middel van de gebiedendatabase via www.synbiosys.alterra.nl/natura2000 (en doorklikken op Gebiedendocumenten Natura 2000-gebieden; dan het betreffende gebied opzoeken en aanklikken op "besluiten en kaarten"). Korteidshalve wordt daarnaar verwezen.

Tevens is genoemd ontwerp-aanwijzingsbesluit als bijlage toegevoegd aan dit besluit.

2.3. *Bevoegd gezag*

Wij zijn het bevoegd gezag inzake deze vergunningaanvraag, op basis van het bepaalde in artikel 2, eerste lid, van de Nb-wet 1998. Door middel van de wijziging van de Nb-wet 1998 per 1 februari 2009 is onder andere het begrip "Natura 2000-gebied" geïntroduceerd, waarbij wij tevens (rechtstreeks) bevoegd gezag zijn geworden voor Habitatrichtlijn-gebieden, zoals die voorkomen op de lijst van gebieden van communautair belang, bedoeld in artikel 4, tweede lid, derde volzin van de Habitatrichtlijn (92/43/EEG).

2.4. *Passende beoordeling*

De aangevraagde werkzaamheden zijn nog niet eerder in deze vorm in het kader van de Nb-wet 1998 beoordeeld. Artikel 19g, eerste lid, van de Nb-wet 1998 stelt dat een vergunning slechts verleend kan worden indien het bevoegd gezag zich ervan verzekerd heeft dat de natuurlijke kenmerken van het betreffende gebied niet aangetast zullen worden.

Het Europese Hof van Justitie heeft in haar uitspraak van 7 september 2004 aangegeven dat een passende beoordeling slechts dan achterwege kan worden gelaten indien op grond van objectieve gegevens kan worden uitgesloten dat in casu de werkzaamheden afzonderlijk of in combinatie met andere plannen of projecten significante gevolgen kunnen hebben voor het betrokken gebied.

De geringe toename in ammoniakdepositie past binnen de kaders van het Groenmanifest, zijnde het interim beleidskader stikstof voor Drenthe. Significante negatieve gevolgen worden bij voorbaat uitgesloten. Gesteld kan worden dat het Groenmanifest in dit geval in de plaats komt van een passende beoordeling conform artikel 19f van de Nb-wet 1998. Onder punt 6 "Effecten van de voorgenomen activiteit" wordt hier nader op ingegaan.

3. **Instandhoudingsdoelstellingen van Drentsche Aa, Het Dwingelderveld, Elperstroom, Mantingerbos en Mantingerzand als Natura 2000-gebieden**

Als toetsingskader gelden momenteel de onder 2.2 genoemde (ontwerp)aanwijzingsbesluiten, als zijnde de best beschikbare informatie gebaseerd op de meest recente ecologische inzichten. Genoemde (ontwerp)aanwijzingsbesluiten worden thans als bijlagen aan deze vergunning toegevoegd.

4. **Procedure**

De aanvraag is op 2 april 2012 door ons ontvangen. Op 16 april 2012 is een ontvangstbevestiging aan u verzonden.

Een kopie van de aanvraag en een afschrift van de ontvangstbevestiging aan u zijn op 16 april 2012 verzonden aan de minister van EL&I, Directie Regionale Zaken Noord en aan het college van burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe. Het college van burgemeester en wethouders is daarbij op basis van artikel 44, derde lid, van de Nb-wet 1998 in de gelegenheid gesteld om binnen acht weken na de op de ontvangstbevestiging vermelde datum een zienswijze in te brengen.

Op 29 juni 2012 is de beslistermijn schriftelijk verlengd met dertien weken.

5. **De zienswijzen**

Per brief van 16 april 2012 hebben wij het college van burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe in de gelegenheid gesteld om een zienswijze naar aanleiding van onderhavige aanvraag in te dienen. Burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe hebben schriftelijk op 7 mei 2012 aan gedeputeerde staten van Drenthe laten weten dat de onderhavige aanvraag geen aanleiding geeft tot opmerkingen.

6. Effecten van de voorgenomen activiteit

6.1. Is er sprake van significant effect?

Er kan gesteld worden dat er sprake is van een significant effect als ten gevolge van menselijk handelen een instandhoudingsdoelstelling van een Natura 2000-gebied niet gehaald zal worden. In casu kunnen mede door het verbinden van voorschriften aan deze beschikking dergelijke gevolgen worden uitgesloten. De onderbouwing van dit standpunt is als volgt.

Gezien de aard en omvang van de aanvraag is ammoniakdepositie het enige aspect waarvan gevolgen voor de instandhoudingsdoelen niet op voorhand zijn uit te sluiten.

Om die reden is artikel 19d van de Nb-wet 1998 toegepast, met daarbij toepassing van het Groenmanifest (waarover hierna meer).

Het betreft hier de wijziging van een bestaand pluimveebedrijf (vleeskalkoenen) waarvoor op 22 oktober 1998 een milieuvergunning met het kenmerk ne 7-98/2371 is verleend voor de volgende dieren aantallen en stalsystemen:

Tabel 1 Veebezetting en emissie op 7 december 2004 en op 1 februari 2009

Soort	Aantal	RAV-code	Emissiefactor	Totale emissie (kg/NH3/jaar)
Vleeskalkoenen	16.000	F4.100	0,68	10.880,0
Totaal				10.880,0

In de aangevraagde situatie is er sprake van de volgende veebezetting:

Tabel 2 aangevraagde veebezetting en emissie

Soort	aantal	RAV-code	emissiefactor	Totale emissie (kg/NH3/jaar)
Vleeskalkoenen	11.500	F4.100	0,68	7.820,0
Vleeskalkoenen	7.500	F4.8	0,49	3.675,0
Totaal				11.495,0

In maart 2011 hebben de drie grote terreinbeherende organisaties in Drenthe (te weten Natuurmonumenten, Staatsbosbeheer en Het Drentse Landschap) samen met LTO Noord en de Natuur- en Milieufederatie Drenthe het Groenmanifest aangeboden aan de provincie. Gedeputeerde staten van Drenthe hebben op 12 april 2011 het Groenmanifest vastgesteld. Dit Groenmanifest wordt thans gehanteerd als interimbeleidskader voor de vergunningverlening in het kader van de Nb-wet 1998. In het manifest is een zogeheten drempelwaarde opgenomen.

Deze drempelwaarde bedraagt 0,5% van de kritische depositiewaarde. Volgens de opstellers van het manifest is er geen sprake van een significant negatief effect indien deze drempelwaarde niet wordt overschreden. Dat laatste is in dit geval nadrukkelijk aan de orde. Daarom is, zoals hiervoor al gesteld, een passende beoordeling in het kader van deze aanvraag niet noodzakelijk.

Tabel 3: ammoniakdepositie door het bedrijf in de gewenste situatie

Natuurgebied en Habitatype	X -coördinaat	Y -coördinaat	KDW	0,5% KDW (in mol NH ₃ /ha/jr)	Depositie (in mol NH ₃ /ha/jr)
Elperstroomgebied					
Heischrale graslanden 6230	240 106	543 738	830	4,15	3,68
Heischrale graslanden 6230	240 075	543 513	830	4,15	3,51
Heischrale graslanden 6230	240 197	543 332	830	4,15	3,27
Dwingelderveld					
Actieve hoogvenen (hoogveenland- schap) 7110A	228 681	539 516	400	2,00	1,34
Actieve hoogvenen (hoogveenland- schap) 7110A	226 851	539 790	400	2,00	1,27
Mantingerbos					
Oude eikenbossen 9190	237 230	537 171	1100	5,50	1,40
Oude eikenbossen 9190	237 500	537 025	1100	5,50	1,36
Mantingerzand					
Zure vennen 3160	239 047	535 161	410	2,05	0,94
Zure vennen 3160	238 644	535 146	410	2,05	0,93
Zure vennen 3160	238 386	535 024	410	2,05	0,95
Drentsche Aa					
Vochtige alluviale bossen (beekgelei- dende bossen) 91E0C	237 806	551 158	1860	9,30	4,11
Beuken-eikenbossen met hulst 9120	237 574	551 420	1400	7,00	4,04
Oude eikenbossen 9190	237 785	551 399	1100	5,50	3,99
Vochtige alluviale bossen (beekgelei- dende bossen) 91E0C	238 133	551 393	1860	9,30	3,69
Eiken-haagbeukenbossen (hogere zandgronden) 9160A	237 881	551 500	1400	7,00	3,85
Ruigten en zomen (moeraspirea) 6430A	238 190	551 837	2400	12,00	3,44
Beuken-eikenbossen met hulst 9120	237 882	551 725	1400	7,00	3,73
Vochtige alluviale bossen (beekgelei- dende bossen) 91E0C	234 633	551 409	1860	9,30	2,84
Hoogveenbossen 91D0	234 514	551 477	1800	9,00	2,78
Ruigten en zomen (moeraspirea) 6430A	236 748	553 492	2400	12,00	2,60
Overgangs- en trilvenen (veenmos- rietlanden) 7140B	236 480	553 846	700	3,50	2,40
Overgangs- en trilvenen (trilvenen) 7140A	236 356	555 691	1200	6,00	1,77

Uit tabel 3 blijkt dat de depositie onder de drempelwaarden zal blijven. De aanvraag kan om die reden worden gehonoreerd.

6.2. Is er sprake van verslechtering dan wel (significante) verstoring?

Er kan gesteld worden dat er in de zin van het bepaalde in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998 geen sprake is van verslechtering of significante verstoring. Want:

- de activiteit heeft niet tot gevolg dat er soorten in het gebied zodanig worden verstoord dat uit populatiedynamische gegevens zou blijken dat de soorten het gevaar lopen, in vergelijking met de begintoestand, niet langer een levensvatbare component van de natuurlijke habitat te zullen blijven;
- als gevolg van de voorgenomen activiteit wordt de omvang van het gebied niet aangetast.

6.3. Is er sprake van cumulatieve effecten?

Conform het Groenmanifest wordt het cumulatieve aspect van de verleende vergunning aan bedrijven die onder de genoemde drempelwaarde blijven, op provinciaal niveau gemonitord. Een en ander moet via een cumulatieboekhouding (of een soortgelijk systeem) nader worden uitgewerkt en bijgehouden in de provinciale uitwerking van de landelijke Programmatistische Aanpak Stikstof. Hierbij wordt het hand aan de kraan principe gehanteerd. Het Groenmanifest noemt als mogelijke maatregel het verlagen (lees: strenger maken) van de drempelwaarde. Waar nodig zullen gedeputeerde staten ook verdergaande maatregelen in overweging nemen.

7. Toetsing aan artikelen 19d van de Nb-wet 1998 en het Groenmanifest

Er kan worden gesteld dat er in de zin van het bepaalde in artikel 19d, eerste lid, van de Nb-wet 1998 de activiteit vergunningplichtig is, aangezien het een activiteit is die een negatief effect kan hebben op de instandhoudingsdoelen van een Natura 2000-gebied. Er zijn als gevolg van de activiteit of het gebruik geen andere effecten dan het effect van stikstofdepositie te verwachten.

Gelet op de bij punt 6 genoemde motivering kan de gevraagde vergunning worden verleend, met toepassing van het interim beleidskader, te weten het Groenmanifest.

Gelet op de afstand tot het meest nabij gelegen Natura 2000-gebied zijn geen overige effecten te verwachten.

8. Besluit en voorschriften

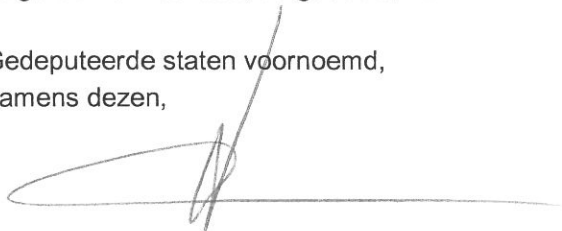
Wij verlenen u de gevraagde vergunning op basis van artikel 19d van de Nb-wet 1998, gelezen in samenhang met het Groenmanifest, onder de volgende voorwaarden:

- I. de aanvraag inclusief bijlagen maakt onderdeel uit van deze vergunning;
- II. op de bedrijfslocatie aan het Oranjekanaal Noord-Zijde 12, 9433 TD Zwiggelte mag de maximale ammoniakemissie niet hoger zijn dan 11.495 kg NH₃ per jaar, resulterend in een stikstofdepositie zoals in deze vergunning staat aangegeven.
Het emissieplafond is gebaseerd op de bedrijfsactiviteit (bestaande uit diersoort, dierenaantallen en stalsysteem en bijbehorende emissie per dierplaats), zoals in deze vergunning staat aangegeven en zoals geldend op datum van vergunningverlening.
De ammoniakemissie per dierplaats moet gelijk zijn aan de emissiewaarde 0,68 kg NH₃/dier/jr (RAVcode F4.100) respectievelijk 0,49 kg NH₃/dier/jr (RAVcode F4.8) zoals bedoeld in artikel 1, eerste lid, van de Wet ammoniak en veehouderij/ammoniakemissie per dierplaats (zoals gepubliceerd in de Staatscourant nummer 18726 d.d. 18 oktober 2011);
- III. op de bedrijfslocatie dient door middel van een registratie, zoals bedoeld in "Koppelsysteem Pluimvee" en/of aanvulling dan wel de opvolger van genoemde regeling, aangetoond te worden dat de in de vorenstaande voorwaarde genoemde emissies niet worden overschreden als gevolg van de dierenaantallen.

9. Rechtsmiddelen

Indien u het niet eens bent met dit besluit, kunt u binnen zes weken na de dag van verzending van deze beschikking een bezwaarschrift indienen bij het college van gedeputeerde staten van Drenthe, Postbus 122, 9400 AC Assen. (Zie bijlage Bezwaar en beroep tegen besluiten van de provincie ingevolge de Nb-wet 1998, de gedeelten onder A en C.)

Gedeputeerde staten voornoemd,
namens dezen,

drs. R.H.H. Koch,
manager Vergunningverlening, Toezicht en Handhaving

Bijlage(n):
tk/coll.

Afschrift aan:

- Agra-Matic, t.a.v. de heer J. Bouwman, Postbus 396, 6710 BJ Ede
- het college van burgemeester en wethouders van Midden-Drenthe (digitaal)
- het Ministerie van Economische Zaken, Landbouw en Innovatie, Directie Regionale Zaken Noord, t.a.v. mevrouw S.N.M. van Dijk (digitaal)

BEKENDMAKING

Onderwerp: Natuurbeschermingswet 1998; verleende vergunning

Gedeputeerde Staten van Drenthe delen mee dat zij op grond van artikel 19d van de Natuurbeschermingswet 1998 hebben besloten vergunning te verlenen aan:

V.O.F. Van der Sterren voor het in werking hebben en uitbreiden van een pluimveehouderij, Oranjekanaal NZ 12, 9433 TD Zwiggelte.

Het besluit en de bijbehorende stukken liggen vanaf 18 oktober 2012 tot en met 28 november 2012 ter inzage bij de provincie Drenthe, Westerbrink 1 in Assen op werkdagen van 8.30 uur tot 17.00 uur.

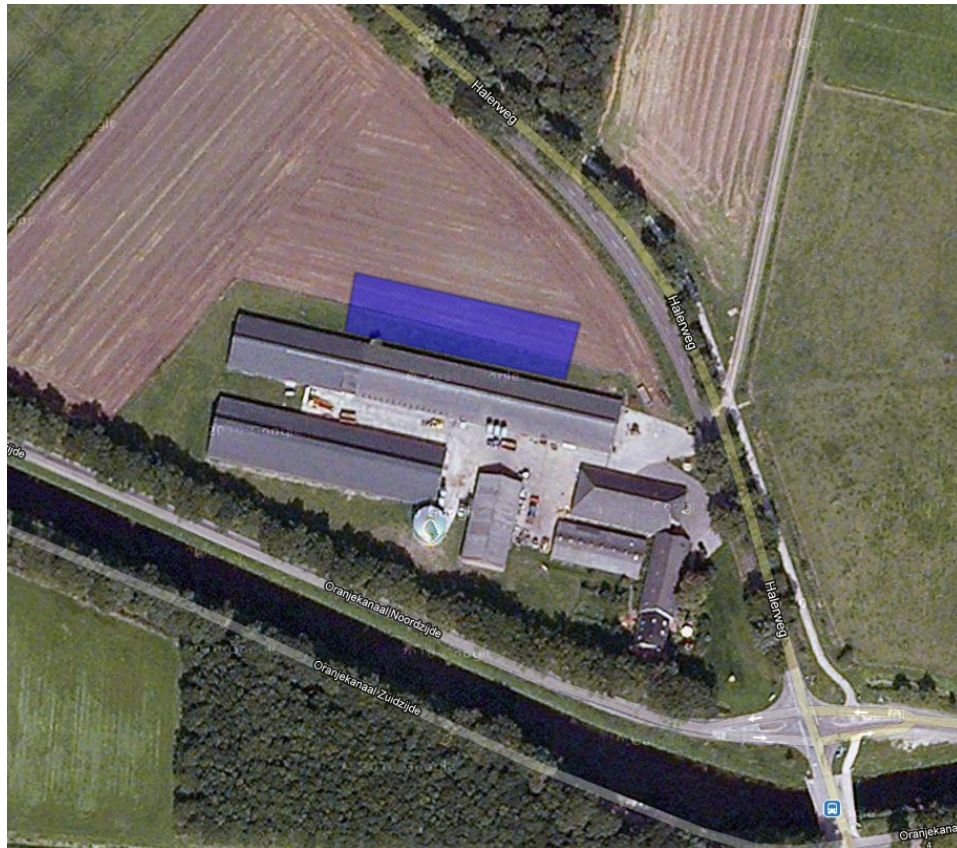
Tot en met 28 november 2012 kunnen belanghebbenden een bezwaarschrift indienen bij het college van Gedeputeerde Staten van Drenthe, Postbus 122, 9400 AC Assen. Degene die op deze wijze een bezwaarschrift heeft ingebracht, kan later tegen het besluit beroep instellen bij de Afdeling bestuursrechtspraak van de Raad van State.

Bijlage 5: Ecologische quickscan

**Actualisering ecologische quickscan in
het kader van de Flora- en Faunawet op
het perceel Oranjekanaal 12 nz te
Zwiggelte, gemeente Midden-Drenthe (D)**

M.C. Botermans

Groningen
2012
ISSN 1574-6887

Afbeelding 1. Ligging van de geplande nieuwbouw (blauw) ten opzichte van de bestaande bebouwing.

1 Inleiding

In maart 2008 is door Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een ecologische quickscan uitgevoerd in het kader van de Flora- en Faunawet op het perceel Oranjekanaal 12 nz te Zwiggelte, gemeente Midden-Drenthe (D). Omdat het rapport (Daleman 2008) van deze quickscan slechts twee jaar geldig is, was het nodig het onderzoek opnieuw uit te voeren om de resultaten uit 2008 te actualiseren. Deze actualisering vond plaats op 3 oktober 2012 en is uitgevoerd door ing. M.C. Botermans.

Door de bevoegde overheid is bepaald dat niet opnieuw een volledig rapport hoeft te worden opgesteld. Daarom worden hier alleen de nieuwe bevindingen gegeven. Voor de overige (achtergrond)informatie wordt verwezen naar Daleman (2008).

1.1 Ligging van het onderzoeksgebied

De locatie van de geplande bouwwerkzaamheden bestaat uit een strook grasland ten noorden van de huidige bebouwing, en uit een strook akkerland waar op dit moment zetmeelaardappelen (ras Valiant) op verbouwd worden (afb. 1).

Afbeelding 2. Links een molshoop op de grasstrook, rechts vraatsporen van huismuis in isolatiemateriaal aan de noordzijde van de schuur.

Afbeelding 3. Vegetatie in de grasstrook (links) en pioniersvegetatie kenmerkend voor akker en bouwland (rechts).

2 Onderzoeksresultaten

Het veldonderzoek betreft een momentopname van de op dat moment aanwezige flora en fauna.

Fauna

De soortgroepen vissen, vleermuizen, amfibieën, reptielen en vogels zijn niet waargenomen. Wel zijn van de soortgroep zoogdieren duidelijke sporen van de mol (molshopen) en de huismuis (vraatsporen) aangetroffen (afb. 2).

Flora

De aangetroffen begroeiing (afb. 3) betrof voornamelijk plantensoorten uit de weegbree-klasse (weegbree-orde) en de klasse der vochtige graslanden (glanshaver-orde), die algemeen voorkomend zijn op open, droge tot vochtige, regelmatig gemaaide zandgronden (Den Held 1997). De meest aangetroffen soorten van de twee vegetatietypen worden in tabel 1 gegeven.

Afbeelding 4. De op de onderzoekslocatie aanwezige bomen (*Aralia elata*).

aangetroffen vegetatie	soort
grasstrook	Ridderzuring (<i>Rumex obtusifolius</i>)
	Kruipende boterbloem (<i>Ranunculus repens</i>)
	Straatgras (<i>Poa annua</i>)
	Grote weegbree (<i>Plantago major</i>)
	Varkensgras (<i>Polygonum aviculare</i>)
	Witte klaver (<i>Trifolium repens</i>)
akker	Melganzevoet (<i>Chenopodium album</i>)
	Zwarte nachtschade (<i>Solanum nigrum</i>)
	Perzikkruid (<i>Persicaria maculosa</i>)
	Kweek (<i>Elytrigia repens</i>)
	Ridderzuring (<i>Rumex obtusifolius</i>)
	Echte kamille (<i>Matricaria recutita</i>)

Tabel 1. Overzicht van de aangetroffen plantensoorten.

Op de grasstrook direct tegen de huidige bebouwing staan enkele bomen (afb. 4). Het gaat hierbij om de exoot *Aralia elata*. Tussen de grasstrook en het aardappelakerveld komen de eenjarige pioniersoorten voor die kenmerkend zijn voor akkers en bouwland.

3 Conclusies

De resultaten van de geactualiseerde quickscan geven geen aanleiding de in het rapport van Daleman (2008) gegeven conclusies te herzien.

Het vrijgeven van de locatie houdt wel in dat voor de bouw mitigerende maatregelen in het kader van de zorgplicht toegepast moeten worden, zie Daleman (2008). Dit houdt in dat het te bebouwen terrein geleidelijk aan ongeschikt gemaakt dient te worden voor de aanwezige fauna. In dit geval zal volstaan met enkele dagen voorafgaand aan de bouwwerkzaamheden de vegetatie op de bouwlocatie te maaien. Het toepassen van de gedragscode is hier niet van toepassing, omdat de tijdens de quickscan in 2008 aangetroffen oude nestplaatsen van de boerenwaluw niet direct grenzen aan de bouwlocatie, maar in een schuur verder naar het zuiden zijn aangetroffen.

Literatuur

Daleman, M., 2008. *Een ecologische quickscan in het kader van de Flora- en Faunawet op het perceel Oranjekanaal 12 n.z. te Zwiggelte, gemeente Midden-Drenthe (Dr.)*. Groningen (ARC-Rapporten 2008-52).

Held, J.J. den, 1997. *Beknopt overzicht van Nederlandse Plantengemeenschappen*. Utrecht (Wetenschappelijke mededelingen Koninklijke Nederlandse Natuurhistorische Vereniging 134).

1 Inleiding

1.1 Aanleiding van het onderzoek

Aanleiding tot het uitvoeren van onderhavig onderzoek is de voorgenomen aanbouw aan een al bestaand gebouw op het perceel Oranjekanaal 12 nz te Zwiggelte. Voorafgaand aan de realisatie van de plannen dient in het kader van nationale en internationale natuurwetgeving de ecologische waarde van het terrein te worden vastgesteld. In opdracht van Mts van der Sterren te Zwiggelte heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) een ecologische quickscan uitgevoerd. Het veldbezoek vond plaats op 5 maart 2008 en werd uitgevoerd door mw. drs. M. Dalemman.

1.2 Doel van het onderzoek

Doel van het onderzoek is om door middel van bronnenonderzoek en een aanvullend veldbezoek vast te stellen of er wettelijk beschermde organismen in het plangebied voorkomen. Vervolgens wordt nagegaan wat de effecten van de voorgenomen plannen hierop zullen zijn en hoe deze effecten zich verhouden tot de (inter)nationale natuurwetgeving. Indien er beschermde organismen in het plangebied voorkomen, wordt tenslotte geadviseerd op welke wijze deze kunnen worden ingebed in het vervolgtraject van de plannen, of hiervoor beschermende maatregelen noodzakelijk zijn en op welke manier deze kunnen worden gerealiseerd.

1.3 Wetgeving

Natuurbeschermingswet 1998

De Natuurbeschermingswet van 1998 is gericht op *gebieds*bescherming. Op basis van deze wet worden twee soorten natuurbeschermingsgebieden onderscheiden. In de eerste plaats zijn dit de Natura 2000 gebieden, ook wel bekend als de Vogelrichtlijn- en Habitatrichtlijngebieden. Hiernaast zijn de staatsnatuurmonumenten die buiten het kader van Natura 2000 vallen in de wet opgenomen. Indien door planuitvoering negatieve effecten voor een beschermd natuurterrein dreigen op te treden, dient door middel van de Habitattoets van het Ministerie van Natuur, Landbouw en Voedselkwaliteit (LNV) te worden vastgesteld welke deze effecten zijn en hoe ver hun invloed reikt.¹ In de directe omgeving van de onderzoekslocatie liggen echter geen wettelijk beschermde natuurgebieden.

Flora- en Faunawet

De Flora- en faunawet (Ff-wet) van 2002 richt zich specifiek op *soort*bescherming. Deze wet omvat naast de nationale wetten voor de bescherming van plant- en diersoorten tevens de soortbeschermingscomponent uit de Europese Habitat- en Vogelrichtlijn. Handelingen die nadelig kunnen uitwerken op beschermde plant- en diersoorten worden hierin verboden. Vanaf begin 2005 is een vereenvoudigde regelgeving doorgevoerd in de Algemene Maatregel van Bestuur (AMvB) 75. Bij reguliere werkzaamheden maakt de Flora- en Faunawet op basis van de zeldzaamheid van de soort en de ingrijpendheid van de ingreep onderscheid tussen een lichte

¹Zie ook de 'Checklist gewijzigde Natuurbeschermingswet 1998' op www.minlnv.nl.

en een uitgebreide toets. Voor beschermde soorten uit tabel 1 en 2 van het Ministerie van LNV geldt de lichte toets. Voor soorten uit tabel 1 wordt een algemene vrijstelling verleend mits de algemene zorgplicht in acht genomen wordt. Voor beschermde soorten uit tabel 2 geldt alleen een vrijstelling indien de uitvoerder een specifieke gedragscode hanteert en het toepassen hiervan kan bewijzen. Soorten uit bijlage IV van de Habitatrichtlijn en bijlage 1 van de AMvB zijn opgenomen in tabel 3. Voor deze soorten geldt een uitgebreide toets en moet een ontheffing worden aangevraagd. Vogels vormen een aparte groep: alle werkzaamheden waarbij vogels verontrust, verstoord of gedood worden, zijn verboden. Alleen indien bij de werkzaamheden bovengenoemde gedragscode wordt gehanteerd geldt een vrijstelling. Wanneer de werkzaamheden buiten het broedseizoen plaatsvinden zijn echter over het algemeen geen specifieke beschermende maatregelen nodig.²

Rode Lijsten

In opdracht van het Ministerie van LNV zijn voor diverse soortgroepen tevens Rode Lijsten samengesteld, die regelmatig worden bijgewerkt. Deze Rode Lijsten vermelden van welke soorten het voortbestaan in Nederland wordt bedreigd en welke maatregelen kunnen worden getroffen om deze soorten weer te doen toeneemen. Als een soort op de Rode Lijst geplaatst wordt, impliceert dit nog niet dat hij wettelijk beschermd is. Hiervoor dient de desbetreffende soort in een van de tabellen van de Flora- en Faunawet te worden gerangschikt.

1.4 Ligging van het onderzoeksgebied

De onderzoekslocatie is gesitueerd aan de noordzijde van het Oranjekanaal (perceel nr. 12) bij de brug van de Halerweg over het kanaal. Het terrein is ca. 2,25 ha groot en is gelegen direct ten noorden van de bebouwing op het perceel. Het bestaat uit een grasstrook langs de bestaande bebouwing en een akker (afb. 1).

1.5 Objectgegevens

Provincie	Drenthe
Gemeente	Midden-Drenthe
Plaats	Zwiggelte
Toponiem	Oranjekanaal 12 nz
Kaartblad	17B
Coördinaten	N: 235.474 / 545.236 W: 235.350 / 545.092 Z: 235.436 / 545.055 O: 235.620 / 545.077
Type object	Akkergrond en grasstrook
Type bodem	Veldpodzolbodem en moerige grond
Geomorfologie	Grondmorene en dalvormige beeklaagtes
Grondwaterstand	VII

²zie www.minlnv.nl, de brochure "Buiten aan het werk? Houd tijdig rekening met beschermde dieren en planten!".

Afbeelding 2 Satellietbeeld van de onderzoekslocatie. Bron: Google Earth.

1.6 Werkwijze

De ecologische quickscan bestaat uit bronnenonderzoek, aangevuld met een inventariserend veldonderzoek. Door middel van het raadplegen van het Natuurloket (www.natuurloket.nl) wordt informatie verkregen met betrekking tot het voorkomen van beschermde soorten in het kilometerhok van de onderzoekslocatie. Voor een representatief beeld van de natuurwaarde van de onderzoekslocatie en directe omgeving is echter in veel gevallen een inventariserend veldbezoek nodig. De resultaten van de quickscan zijn afhankelijk van een aantal factoren, waaronder het moment van veldbezoek. Het veldonderzoek heeft plaatsgevonden op woensdag 5 maart 2008 tussen 8.30 en 12.30 uur. Het moge duidelijk zijn dat de Nederlandse winter alles behalve een ideaal inventarisatiemoment van flora en fauna is. Zoals gezegd ligt de intentie van dit type onderzoek echter niet zozeer in het nastreven van een volledige soortenlijst, als wel in het op basis van ecologisch inzicht inschatten van het ecologisch potentieel van de (omgeving van de) onderzoekslocatie en het (mogelijk) voorkomen van beschermde en/of bedreigde soorten daarin.

1.7 Fysische geografie en bodemopbouw

Het onderzoeksterrein is gesitueerd op het centrale deel van het Drents Plateau in de fysisch-geografische regio het noordelijk zandgebied (Berendsen 2005). Het Drents Plateau is een keileemplateau dat aan de oostzijde wordt begrensd door een serie ruggen, waarvan de Hondsrug de meest oostelijke is. In westelijke richting loopt het plateau geleidelijk af. De ondergrond van dit gebied wordt gevormd door pleistocene afzettingen (De Mulder et al. 2003).

In het Saalien³ werd de basis van het huidige landschap van Noord-Nederland

³De voorlaatste ijstijd, ca. 370.000-130.000 jaar geleden.

Soortgroep	FF 1	FF2/3	H/V	RL	Volledigheid
vaatplanten	–	–	–	2	matig
paddestoelen	–	–	–	23	redelijk
amfibieën	1	–	–	–	slecht
libellen	–	1	1	1	matig

Tabel 1 De aanwezigheid van de hoeveelheid bekende beschermde en bedreigde soorten per soortgroep in het kilometerhok van de onderzoekslocatie. Gegevens ontleend aan Het Natuurloket (www.natuurloket.nl). Aangegeven zijn tabel 1-3 van de Flora- en Faunawet (FF), de Habitat- en Vogelrichtlijn (H/V) en de Rode Lijst (RL).

gevormd. Een ijskap uit noordoostelijke richting schoof over de noordelijke helft van ons land, waarbij veel bestaand materiaal werd vervormd of opgestuwd, zoals de toen reeds bestaande Hondsrug. Met het ijs werd rotsmateriaal uit Scandinavië meegevoerd, dat door de geweldige druk van het ijs werd vormalen tot leem, zand en stenen. Dit materiaal, de keileem, is min of meer overal in Noord-Nederland afgezet en is bekend onder de naam Formatie van Drente. Afgaand op de Bodemkaart van Nederland (kaartblad 17 West, Emmen) begint dit keileempakket tussen 40 cm en 120 cm –mv. In het Weichselien is onder periglaciale omstandigheden op de keileem van de Drente Formatie een dekzandpakket afgezet.

In het Holoceen, een relatief warme periode, steeg de zeespiegel ten gevolge van het afsmelten van de ijskappen. Op het pleistocene dekzand in Noordoost-Nederland vindt in deze periode veenvorming plaats (Formatie van Nieuwkoop). In de omgeving van de onderzoekslocatie –relatief hoog gelegen op het Drents Plateau– zal deze veenvorming zich in hoofdzaak hebben beperkt tot de directe omgeving van de beekdalen.

1.8 Natuurloket

Het Natuurloket verschaft voor elk kilometerhok (RD of Amersfoort-coördinaten) in Nederland een tabel waarin het aantal beschermde en bedreigde soorten per soortgroep wordt vermeld. De gegevens hiervoor worden ontleend aan de databases van Particuliere Gegevensbeherende Organisaties (PGO's), die vaak het resultaat zijn van doelgerichte karteringen en inventarisaties door vrijwilligers. Bij het raadplegen hiervan dient men echter in het achterhoofd te houden dat de verstrekte informatie niet in alle gevallen compleet is: niet voor elk kilometerhok zijn systematische inventarisaties uitgevoerd. Voor kilometerhok X235-Y545, waarin het onderzoeksterrein is gesitueerd, is slechts van een zeer beperkt aantal soort(groep)en het voorkomen van beschermde of bedreigde vertegenwoordigers bekend (afb. 1 en tabel. 1). Het betreft twee soorten vaatplanten, waarvan beide van de Rode Lijst en een aanzienlijke hoeveelheid paddestoelen, waarvan allen vallen onder de Rode Lijst-soorten. Daarnaast zijn er drie libellensoorten bekend, waarvan één van de Rode Lijst. Er is één amfibie-soort waargenomen. Het voorkomen van beschermde of bedreigde soorten uit alle overige soortgroepen in kilometerhok X235-Y545 is niet bekend.

Afbeelding 3 Huidige bebouwing aan het Oranjekanaal 12 nz. Foto: M. Daleman.

2 Inventariserend veldbezoek

2.1 Beschrijving van de onderzoekslocatie

De kavel van het onderzoeksterrein ligt ten westen van de Halerweg te Zwiggelte. Ten noorden van deze straat ligt een bosperceel omringd door weilanden. Naar het zuiden toe kruist de Halerweg het Oranjekanaal. Het perceel Oranjekanaal 12 nz kan worden opgedeeld in een aantal onderdelen. De woning is met de voorzijde georiënteerd op het Oranjekanaal (afb. 3). Ten westen van de woning bevinden zich drie uit steen opgetrokken schuren en één schuur van hout. Ertussen bevindt zich een silo. Ten noorden van deze vier schuren strekt zich een laatste stenen schuur uit, die oost-west georiënteerd is. De schuren hebben allen kunststof dakplaten. Aan de noordkant van het woonhuis bevindt zich een betonnen oprijlaan. Rondom de woning ligt een grotendeels uit gras bestaande tuin met her en der perken en een kleine moestuin. Aan de voorzijde van de woning bevinden zich eikenbomen. Aan de achterzijde van de woning, grenzend aan de oost-west georiënteerde schuur, bevindt zich een grasstrook met daarachter akkerland (afb. 4). Het is dit deel waar de nieuwe aanbouw gerealiseerd gaat worden. Langs de rand van de akker loopt een ondiep slootje met ook daar eikenbomen en wat bermvegetatie.

2.2 Vegetatie

De boom- en struiklaag bevindt zich in hoofdzaak langs de erfscheidingen ten noorden en zuiden van de kavel. Deze laag bestaat overwegend uit eikenbomen. Langs

Afbeelding 4 Grasstrook en akker grenzend aan de bestaande bebouwing. Foto: M. Daleman.

het slootje vindt opslag van brem plaats. In het slootje bevinden zich pitrus en riet. De ondergroei op het onderzoeksterrein bestaat uit straatgras, zandraket, grote brandnetel en verschillende mossoorten (tabel 2). Deze soorten zijn voornamelijk aangetroffen in en langs de grasstrook ten noorden van de schuren en zijn algemene soorten van open, droge tot vochtige zandgronden. De mossoorten die op de onderzoekslocatie zijn aangetroffen, zijn onder te verdelen in een tweetal typen (Van Dort et al. 1998). In eerste instantie zijn er de grondbedekkende (terrestrische) mossen. Hiervan is gewoon haakmos de meest algemene vertegenwoordiger op het terrein. De tweede groep mossen vormden de soorten die groeien op steen, dakpannen en dergelijke (epilieten). Op de stenen muren van de schuren zijn mossoorten aangetroffen die algemeen voorkomend zijn.

2.3 Fauna

Vogels

Tijdens het veldbezoek zijn vier vogelsoorten met territoriumindicerend gedrag waargenomen (tabel 3). De merel, koolmees en mus vielen op door hun zang. Twee grote bonte spechten roffelden krachtig met de snavel op dode takken in de eikenbomen aan de voorzijde van de woning. Waarschijnlijk betreft het een paartje, waarbij het mannetje een antwoordroffel liet horen aan het vrouwtje (De Vos & De Meersman 2005). De omgeving van de schuren biedt nestgelegenheid aan een aantal zangvogels. In één van de schuren zijn oude nesten van de boerenwaluw

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Eik	Quercus L.
Brem	Cytisus scoparius
Gewoon haakmos	Rhynchospora squarrosa
Grote brandnetel	Urtica dioica
Pitrus	Juncus effusus
Riet	Phragmites australis
Straatgras	Poa annua
Zandraket	Arabidopsis thaliana

Tabel 2 Geïdentificeerde wilde plantensoorten in plangebied Oranjekanaal 12 nz te Zwiggelte. Nomenclatuur conform Van der Meijden (1996).

Nederlandse naam	Wetenschappelijke naam
Aalscholver	Phalacrocorax carbo
Buizerd	Buteo buteo
Grote bonte specht	Dendrocopos major
Houtduif	Columba palumbus
Huisvlieg	Passer domesticus
Kauw	Corvus monedula
Kokmeeuw	Larus ridibundus
Koolmees	Parus major
Merel	Turdus merula

Tabel 3 Waargenomen vogelsoorten op en in de omgeving van perceel Oranjekanaal 12 nz te Zwiggelte. Nomenclatuur conform Svensson et al. (2000).

(*Hirundo rustica*) aangetroffen. De soort zelf is echter niet waargenomen. Dit is mede afhankelijk van het tijdstip van inventarisatie, dat buiten het broedseizoen valt.

Enkele vogelsoorten zijn geregistreerd, waarvan niet met zekerheid gesteld kan worden of het terrein tot hun territorium behoort (kauw en houtduif). Het terrein biedt echter wel nest- en fourageergelegenheid voor deze soorten. Tevens zijn enkele vogelsoorten geregistreerd waarvan kan worden aangenomen dat het terrein niet systematisch deel uitmaakt van hun leefomgeving. De aalscholver, de kokmeeuw en de buizerd vlogen over het terrein. Zij zullen bij de realisatie van de voorgenomen plannen niet verontrust, verstoord of gedood worden. Naast de al genoemde vogelsoorten, is het bekend dat in de boerderij ten westen van de woning aan het Oranjekanaal 12 een kerkuil (*Tyto alba*) huist. Uiteraard is deze uil niet waargenomen tijdens het veldbezoek, maar de soort maakt voor de jacht 's nachts mogelijk gebruik van de akker op het terrein.

Zoogdieren

In het plangebied zijn directe aanwijzingen voor de aanwezigheid van zoogdieren. Op de grasstrook ten noorden van de schuren is een dode muis aangetroffen. Daarnaast zijn verscheidene rattenvallen verspreid over het terrein waargenomen met in één ervan een dode rat. De onderzoekslocatie biedt zeker een geschikt biotoop voor enkele muissoorten, gezien een deel van het terrein een akker betreft. Langs

de slootkant ten noorden en westen van de woning zijn tevens muizenholletjes aangetroffen. Voor de aanwezigheid van vleermuizen zijn geen directe aanwijzingen gevonden. Bekend is wel dat zij 's avonds rond de woning te zien zijn.⁴ Hiervan is het echter onwaarschijnlijk dat ze verblijfsplaatsen hebben rond de woning aan het Oranjekanaal: bij een inspectie van de buitenkant van de woning en schuren zijn geen direct gunstige locaties voor hun voorkomen aangetroffen. Ook ontbreken oude bomen met holten en spleten rond de woning.

3 Conclusies

3.1 Effectstudie

Tijdens het veldbezoek zijn op het onderzoeksterrein in hoofdzaak vrij algemene plantensoorten aangetroffen, die weinig specifieke eisen aan hun milieu stellen. Op basis hiervan lijkt het onwaarschijnlijk dat bij de inventarisatie van de flora wettelijk beschermde soorten over het hoofd zijn gezien. Een zelfde redenering kan worden gehanteerd voor de mossoorten: de op het terrein aangetroffen mossen zijn algemeen voorkomende soorten, die geen beschermde of bedreigde status hebben.

Voor wat de fauna betreft is in één van de schuren een nestlocatie aangetroffen van een wettelijk beschermde vogelsoort, namelijk de boerenwaluw. Bij de nieuw te plannen aanbouw bestaat de mogelijkheid dat deze nesten, en eventueel hierin aanwezige jongen, verstoord worden. De desbetreffende schuur bevindt zich namelijk in de directe omgeving van de nieuw te plannen aanbouw. Ook is het aannemelijk dat de zangvogels met territoriumindicerend gedrag nesten maken op het terrein. Het paartje spechten zal geen hinder ondervinden van de voorgenomen plannen, zij bevinden zich te ver van de activiteiten af. Ook de kerkuil die gebruik maakt van de akker grenzend aan de te plannen aanbouw, wordt door de werkzaamheden –die in hoofdzaak overdag zullen plaatsvinden– niet ernstig verstoord. Bovendien heeft de uil genoeg uitwijkmogelijkheid in de omgeving zodat de jacht ongestoord doorgang kan vinden.

Op basis van het ecologisch potentieel van het onderzoeksterrein kan worden aangenomen dat de algemeen voorkomende flora en zoogdieren uitsluitend in tabel 1 van het Ministerie van LNV gerangschikt zijn. Voor deze soorten geldt de lichte toets en wordt een vrijstelling verleend, mits aan de algemene zorgplicht wordt voldaan. Het is zeer onwaarschijnlijk dat er buiten de broedvogels uit tabel 2 en/of 3 van het Ministerie van LNV beschermde soorten in het plangebied aanwezig zijn.

3.2 Maatregelen

De flora- en faunawet is een *soortbeschermingswet*. Dit impliceert dat de wet niet draait om het beschermen van individuele organismen, maar de *duurzame instandhouding* van soorten nastreeft. Uitgangspunt van deze wet vormt een door het Ministerie van Landbouw, Natuur en Voedselkwaliteit gehanteerde gedragscode. Deze vormt een aanvulling op de voor ieder geldende algemene zorgplicht.

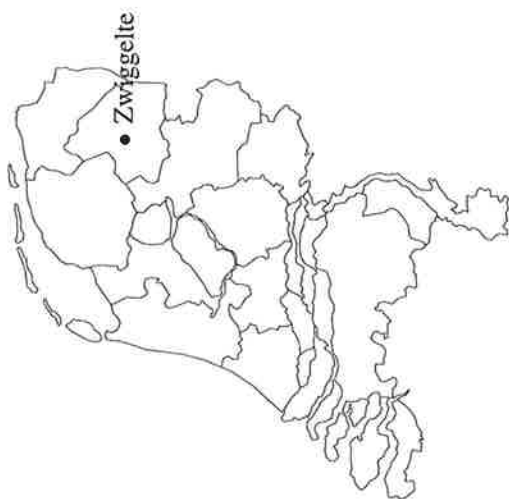
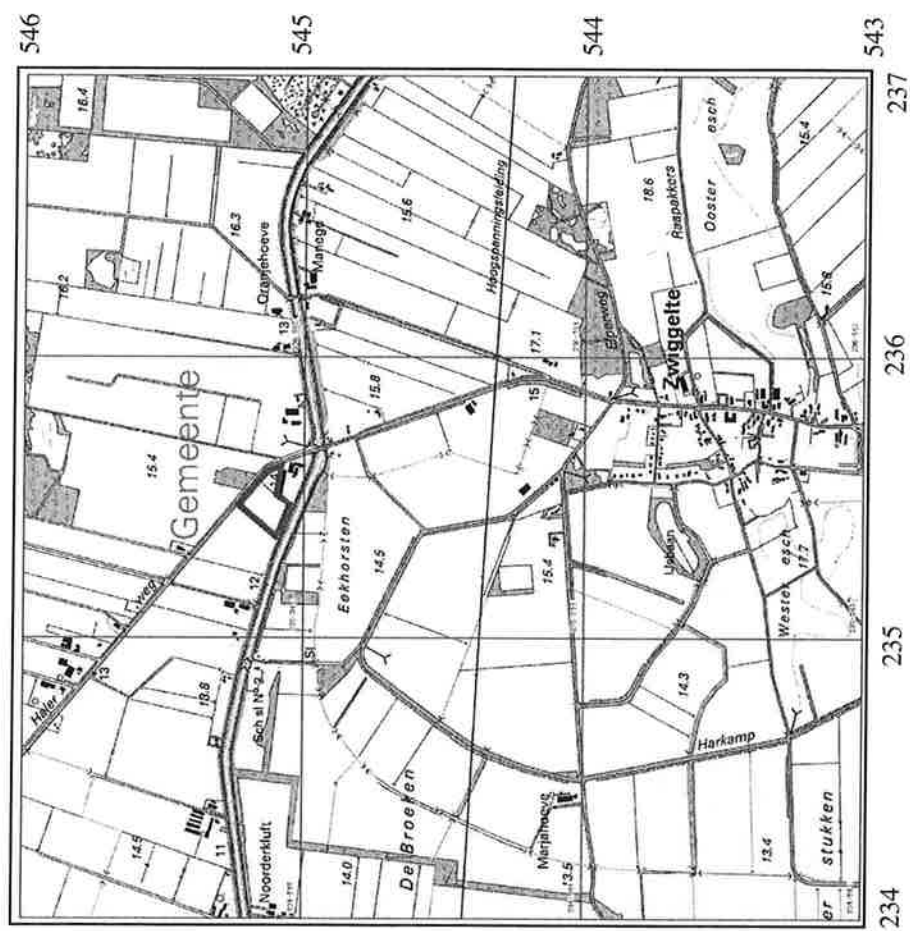
⁴Mondelinge mededeling door dhr. B. van der Sterren.

Voor de in (de omgeving van) het onderzoeksterrein voorkomende en beschermde broedvogels geldt dat voor activiteiten in het kader van ruimtelijke ontwikkeling en inrichting door het Ministerie van LNV een vrijstelling verleend wordt, mits bij de realisatie van de plannen wordt gehandeld conform voornoemde gedragscode. Op de zorgvuldige uitvoering en naleving van deze code kan door het Ministerie van LNV gecontroleerd worden: de opdrachtgever en/of uitvoerder wordt derhalve zelf verantwoordelijk gesteld voor de gehanteerde handelswijze. In dit kader wordt geadviseerd om de uitvoering van de plannen en de gehanteerde gedragscode op schrift vast te leggen. Hierin dient concreet geformuleerd te zijn op welke wijze invulling is gegeven aan de gedragscode. Het toepassen van de gedragscode kan worden vermeden door de werkzaamheden pas ná het vogelbroedseizoen - dat van maart tot en met juli loopt - een aanvang te laten nemen. Hierdoor worden de in het plangebied aanwezige broedvogels ontzien.

Een mitigerende maatregel die in het kader van de zorgplicht voor de overige soortcategorieën kan worden getroffen is het terrein geleidelijk ongeschikt te maken voor hun voorkomen. Geadviseerd wordt om enkele dagen voorafgaand aan de bouwactiviteiten de vegetatie rondom de woning te maaien. Op deze wijze zullen eventueel aanwezige zoogdieren zich genoodzaakt zien uit te wijken naar een andere locatie.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A., 2005. *Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's*. Assen.
- Dort, K. van, C. Buter & P. van Wielink, 1998. *Veldgids Mossen*. Utrecht.
- Meijden, R. van der, 1996. *Heukels' Flora van Nederland*. Groningen.
- Mulder, E.F.J. de et al., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.
- Svensson, L. et al., 2000. *ANWB Vogelgids van Europa*. Den Haag.
- Vos, D. de & L. de Meersman, 2005. *Wat zingt daar? Vogels herkennen aan hun zang en roep in Nederland en Vlaanderen*. Utrecht (KNNV Uitgeverij).

Legenda

Onderzoekslocatie

Afbeelding 1 Topografische kaart van de onderzoekslocatie (rood omkaderd) en omgeving, voorzien van RD-coördinaten. Bron: Topografische Dienst Nederland.

Bijlage 6: Archeologisch onderzoek

**Een archeologisch inventariserend
veldonderzoek (IVO) door middel van een
bureauonderzoek en grondboringen op
het perceel Oranjekanaal NZ 12 te
Zwiggelte, gemeente Midden-Drenthe
(Dr.)**

concept versie

H. Buitenhuis

ARC-Rapporten 2008-28

Groningen
11 maart 2008

Colofon

Een archeologisch inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel
van een bureauonderzoek en grondboringen op het perceel
Oranjekanaal 12 NZ te Zwiggelte, gemeente Midden-Drenthe (Dr.)

ARC-Rapporten 2008-28
ARC-Projectcode 2008-005

Opdrachtgever
Mts Van der Sterren
Bevoegd gezag
Gemeente Midden-Drenthe
Beheer en plaats van documentatie
Archaeological Research & Consultancy

ARCHIS nummer bureau-onderzoek
27247
ARCHIS nummer booronderzoek
27245

Tekst
H. Buitenhuis
Afbeeldingen
B. Schomaker
Redactie
N. van Malssen

Status
concept versie

Autorisatie — A. Ufkes

Uitgegeven door
ARC bv
Postbus 41018
9701 CA Groningen

Groningen, 11 maart 2008

Een recente lijst van de ARC-Rapporten is te vinden op www.arcbv.nl

1 Inleiding

1.1 Aanleiding voor het onderzoek

Aanleiding voor het onderzoek is het voornemen tot de bouw van een nieuwe opstal op het terrein Oranjekanaal 12 NZ te Zwiggelte, gemeente Midden-Drenthe. Omdat de werkzaamheden gepaard zullen gaan met bodemverstorende ingrepen is voorafgaand hieraan een archeologisch onderzoek noodzakelijk. Dit is in overeenstemming met de Wet op de archeologische monumentenzorg. In opdracht van Mts van der Sterren te Ziggelte heeft Archaeological Research & Consultancy (ARC bv) het archeologisch onderzoek uitgevoerd. Voorafgaand aan het veldwerk is op 28 februari 2008 een voorbereidende bureau-studie verricht door H. Buitenhuis. Het inventariserend veldonderzoek (IVO) door middel van een geo-archeologisch booronderzoek en waar mogelijk een aanvullende oppervlaktekartering vond plaats op 5 maart 2008 door dr. H. Buitenhuis en M. Schepers MA. Het archeologisch onderzoek is uitgevoerd conform de eisen die gesteld worden in de Kwaliteitsnorm voor de Nederlandse Archeologie (KNA), versie 3.1¹ en de richtlijnen van de Provincie Drenthe voor inventariserend onderzoek.

1.2 Ligging van het onderzoeksgebied

De onderzoekslocatie is gesitueerd aan de noordzijde van het Oranjekanaal (perceel nr. 12) bij de brug van de Halerweg over het kanaal. Het terrein is ca. 2,25 ha groot en is gelegen direct ten noorden van de bebouwing op het perceel. Het bestaat uit een grasstrook langs de bestaande bebouwing en een akker (afb. 2).

1.3 Objectgegevens

Provincie	Drenthe
Gemeente	Midden-Drenthe
Plaats	Zwiggelte
Toponiem	Oranjekanaal 12
Kaartblad	17B
Coördinaten	N: 235.474 / 545.236 W: 235.350 / 545.092 Z: 235.436 / 545.055 O: 235.620 / 545.077
Type object	Akkergrond en grasstrook
Type bodem	Veldpodzolbodem en moerige grond
Geomorfologie	Grondmorene en dalvormige beeklaagtes
Grondwaterstand	VII

1.4 Doel van het onderzoek

Doel van het bureau-onderzoek is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en om het plangebied. Op basis van de verworven informatie wordt een archeologisch verwachtingsmodel voor de onderzoekslo-

¹De inhoud van de KNA kan worden geraadpleegd op www.sikb.nl

Afbeelding 2 Satellietbeeld van de onderzoekslocatie. Bron: Google Earth.

catie opgesteld. Het inventariserend veldonderzoek (IVO) dient ertoe, het voorgestelde verwachtingsmodel te verifiëren en met veldwaarnemingen te completeren. Aan de hand van de op deze wijze verkregen gegevens wordt vastgesteld of er archeologische resten in het plangebied aanwezig (kunnen) zijn, wat de potentiële aard en omvang hiervan is en of de voorgenomen werkzaamheden in het plangebied eventueel een bedreiging vormen voor het bodemarchief. Indien dit het geval is wordt geadviseerd op welke wijze hiermee in het vervolgtraject van de plannen rekening dient te worden gehouden.

Bureau-onderzoek

Voor een archeologisch bureau-onderzoek wordt bronnenmateriaal uit diverse disciplines geraadpleegd en geïntegreerd tot een archeologisch verwachtingsmodel. Gegevens met betrekking tot bekende en te verwachten archeologische waarden worden onder meer ontleend aan Archis.² Voor een goede beeldvorming van de ontstaansgeschiedenis van en de bodemopbouw binnen het plangebied zijn geomorfologische en bodemkundige kaarten geraadpleegd. Getracht wordt te achterhalen in hoeverre er informatie voorhanden is met betrekking tot bekende verstoringen in de bodem. Voor een overzicht van de historische en sub-recente situatie van het plangebied is topografisch-historisch kaartmateriaal bekeken. Tenslotte zijn relevante (archeologische) publicaties en bronnen op het internet geraadpleegd.

Inventariserend veldonderzoek (IVO)

Op het onderzoeksterrein zijn in totaal veertien boringen ten behoeve van het archeologisch onderzoek gezet (afb. 3). Deze boringen zijn verspreid over het terrein gezet om een juiste, algehele indruk van de bodemopbouw te kunnen krijgen. Om dit

²Het digitale archeologische informatiesysteem voor Nederland waarvan de Archeologische Monumenten Kaart (AMK) en de Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) deel uitmaken.

te bewerkstelligen is gebruik gemaakt van een verspringend raaisysteem. Conform de richtlijnen van de provincie Drenthe is voor het verkennende geo-archeologische onderzoek een boorgrid met een dichtheid van zes boringen per hectare gehanteerd. Hierdoor bedroeg de afstand tussen de raaien 50 m en de afstand tussen de individuele boringen in een raai 50 m. De boorkernen zijn zorgvuldig uitgelegd, waarbij de opeenvolgende bodemlagen precies konden worden beschreven en opgemeten. Vervolgens is de bodemopbouw per boring beschreven en is er gelet op de aanwezigheid van archeologische indicatoren zoals aardewerkfragmenten, houtskool, fosfaatvlekken, vuursteen, natuursteen, verbrand leem en bot. Voor het boren is gebruik gemaakt van een verlengbare edelmanboor met een diameter van 8 cm.

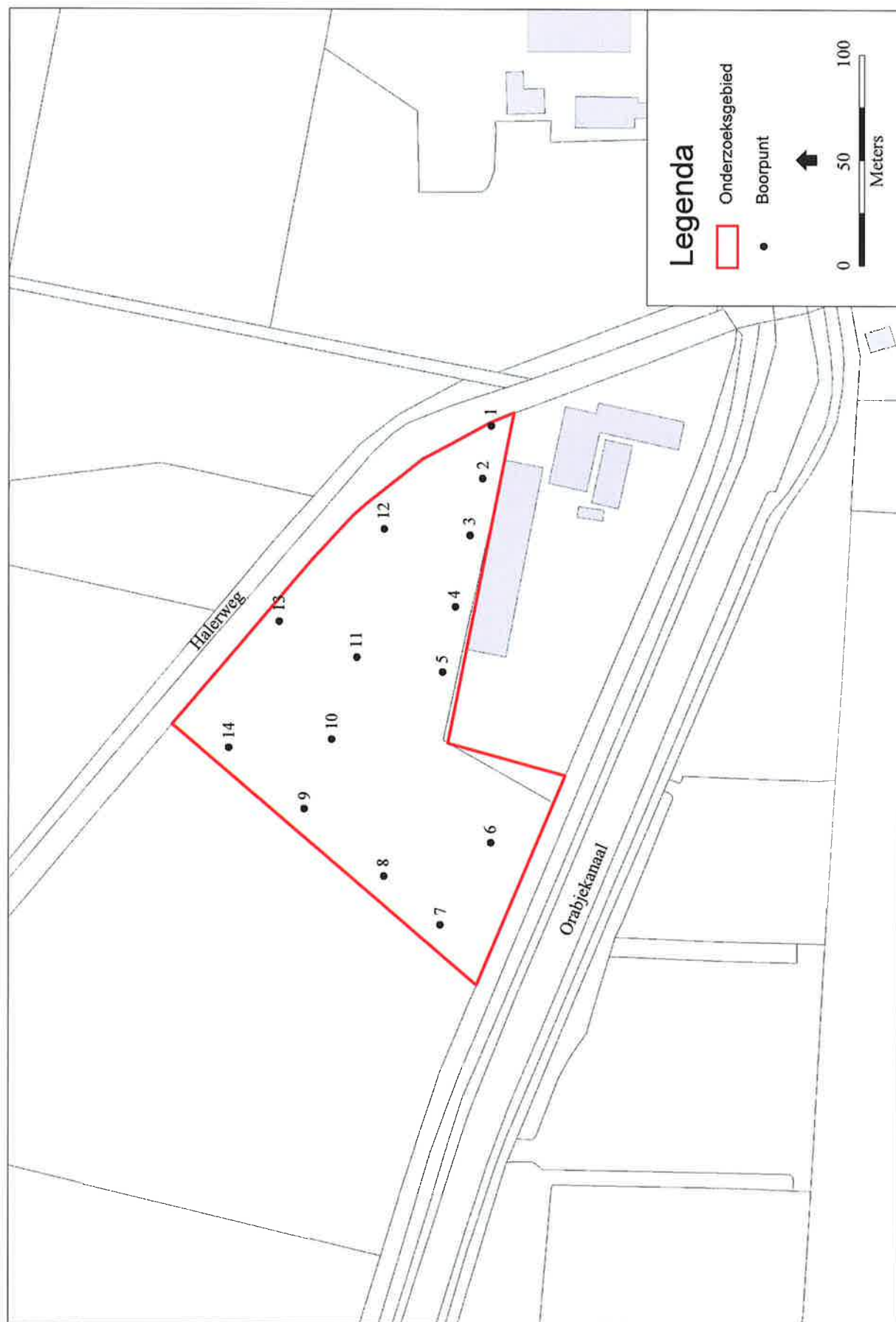
2 Bureau-onderzoek

2.1 Beschrijving van het onderzoeksgebied

Fysische geografie en geologie

De onderzoekslocatie is gesitueerd in de fysisch-geografische regio het noordelijk zandgebied, dat Drenthe en delen van Friesland, Groningen en Overijssel omvat (Berendsen 2005). Binnen deze regio ligt het onderzoeksterrein in het centrale deel van het Drents plateau. Dit is een keileemplateau dat aan de oostzijde wordt begrensd door een serie ruggen, waarvan de Hondsrug de meest oostelijke is. Naar het westen toe loopt het plateau geleidelijk af in noordwestelijke richting. De ondergrond van dit gebied wordt gevormd door pleistocene afzettingen (De Mulder et al. 2003). Tijdens de voorlaatste ijstijd, het Saalien, is een groot deel van Nederland bedekt geweest met landijs. Onder het landijs werd een grondmorene afgezet met daarin stenen en keien. Deze afzetting behoort tot de Formatie van Drenthe (Laagpakket van Gieten) en staat beter bekend als keileem. Binnen dit laagpakket komt een laag grof grindhoudend zand (verweerd keileem oftewel keizand) van de Laag van Gasselte voor. Afgaand op de Bodemkaart van Nederland (kaartblad 17 West, Emmen) begint dit keileempakket tussen 40 cm en 120 cm –mv. Op afzettingen uit de Formatie van Drenthe is onder de periglaciale omstandigheden van met name de laatste ijstijd, het Weichselien, een pakket eolisch (door de wind vervoerd) zand afgezet, aangeduid als dekzand (Formatie van Bortel, Laagpakket van Wierden).

Omstreeks 10.000 jaar geleden zet een globale opwarming in, die het begin van het Holoceen markeert. Het Holoceen betreft een relatief warme periode, die wordt gekenmerkt door een stijging van de zeespiegel als gevolg van het smelten van de ijskappen. Onder invloed van de daarmee gepaard gaande grondwaterspiegelstijging vindt op het pleistocene dekzand in Noordoost-Nederland in deze periode veenvorming plaats (Formatie van Nieuwkoop, het laagpakket van Griendtsveen). In de omgeving van de onderzoekslocatie – relatief hoog gelegen op het centrale deel van het Drents plateau – zal deze veenvorming zich in hoofdzaak hebben beperkt tot de directe omgeving van de beekdalen. Dit veen is onder relatief voedselrijke (eutrofe) omstandigheden ontstaan en betreft moerasbosveen of darg (Berendsen 2005). Plaatselijk bevinden zich gyttja's in de onderste lagen (De Mulder et al. 2003).

Afbeelding 3 Locatie van de boorpunten op het terrein Oranjeweg NZ 12 te Zwiggelte. Kaart: B. Schomaker.

Geomorfologie en bodemkundige situatie

Op de Geomorfologische Kaart van Nederland (kaartblad 17 en 18, Beilen / Roswinkel) ligt de onderzoekslocatie op de grens van een dalvormige laagte (legenda-eenheid 2R2) en een met dekzand bedekt gebied van grondmorene (3L2^a) (afb. 4). Tussen Beilen en Zwiggelte vertakt de Beilerstroom (naar het oosten toe overgaand in de Westerborkerstroom) zich in noordelijke richting. Deze zijtak wordt in de atlas van Huguenin aangeduid als de 'Zwiggelter kleine beek' (Versfelt & Schroor 2005). Uitgaande van de informatie op de geomorfologische kaart wordt het onderzoeksterrein doorsneden door een uitloper van het hierbij horende beekdal. Deze relatief lage ligging vindt zijn weerslag in de bodemopbouw: op de locatie van de dalvormige laagte geeft de bodemkaart een moerige podzolgrond met een humushoudend dek en een moerige tussenlaag (legenda-eenheid zWp). Onder de (sterk veraarde) veenlaag heeft zich een humuspodzol ontwikkeld.

Op het resterende deel van de onderzoekslocatie komt ten noorden van de dalvormige laagte een veldpodzolgrond van lemig fijn zand (Hn23) voor, en ten zuiden ervan een veldpodzolgrond van leemarm en zwak lemig fijn zand (Hn21) (afb 5). Veldpodzolbodems zijn veelal jonge ontginningsgronden (STIBOKA 1980), die pas in de loop van de 20e eeuw als landbouwgrond in gebruik zijn genomen. Podzolbodems ontstaan door een eeuwenlang proces van uitspoeling en inspoeling in leemarm dekzand. Ten gevolge van het neerslagoverschot in Noordwest-Europa migreren organische en minerale stoffen uit de bovengrond. De hierdoor ontstane askleurige laag in het bodemprofiel wordt uitspoelingshorizont genoemd (E-horizont). Het is deze laag die zijn naam verleend heeft aan podzolgronden (Russisch: pod = gelijkend, zola = as). Op iets grotere diepte slaan deze stoffen neer, waardoor een donkerbruine inspoelingshorizont (de zogenaamde B-horizont) ontstaat.

2.2 Bekende archeologische waarden

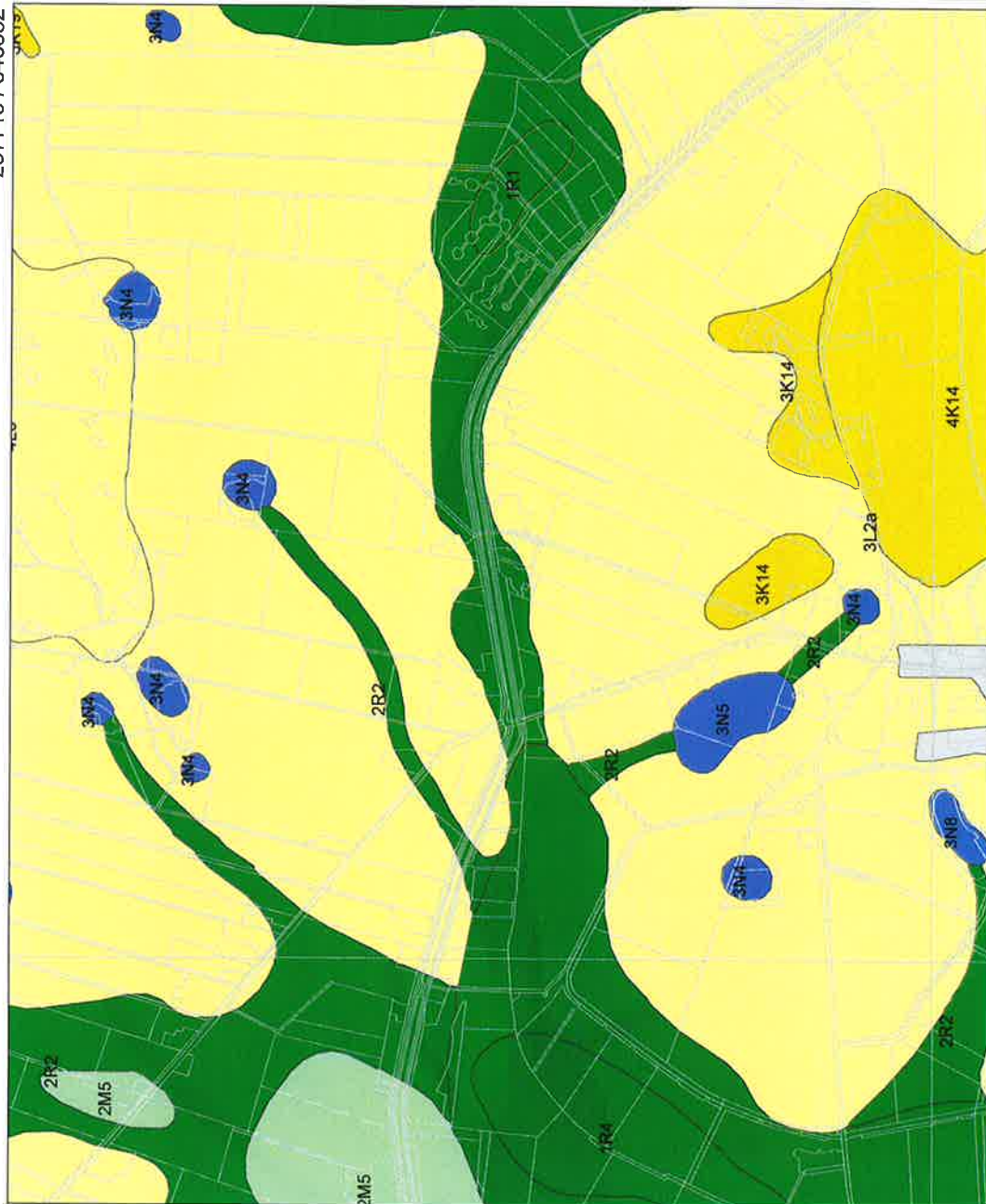
Archeologische monumenten en waarnemingen

Er is slechts een beperkt aantal archeologische waarden bekend uit de omgeving van het onderzoeksterrein (afb. 6). De Archeologische Monumenten Kaart (AMK) geeft voor de directe omgeving van Zwiggelte een tweetal archeologische monumenten van hoge archeologische waarde.³ Ten oosten van de onderzoekslocatie, op een aan het Oranjekanaal grenzend perceel landbouwgrond, is bij karteringen in de jaren '60 van de afgelopen eeuw een aanzienlijke hoeveelheid vondsten gedaan (AMK 14282, Archis waarnemingen 39122 en 239795). Het betreft bewerkt vuursteen uit het Meso- of Neolithicum en aardewerk uit de Trechterbekerperiode en de Middeleeuwen (voor een archeologische periodisering wordt verwezen naar bijlage 2). Karteringen en boringen op hetzelfde terrein door de Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek (ROB) in 1999 resulteerden in eenzelfde beeld. Relevant voor onderhavig onderzoek is het feit dat ook deze vindplaats doorsneden wordt door een depressie en dat op de hoger gelegen delen van het terrein de bouwvoor is verploegd, terwijl in een zone langs de depressie de bodemopbouw intact

³Bij het vaststellen van de bekende archeologische waarden in de omgeving van het plangebied is een terrein van ongeveer één kilometer rond het plangebied als uitgangspunt gehanteerd.

28-02-2008

237715 / 546382

234293 / 543587

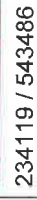
- Legenda**
- TOP10 (©TDN)
- GEOMORFOLOGIE (©Alterra)**
- Wanden
 - Hoge heuvels en ruggen
 - Terpen
 - Hoge duinen
 - Plateaus
 - Terrassen
 - Plateau-achtige vormen
 - Waaivormige glooiingen
 - Niet-waaivormige glooiingen
 - Lage ruggen en heuvels
 - Welvingen
 - Vlakten
 - Laagten
 - Ondiepe dalen
 - Matig diepe dalen
 - Diepe dalen
 - Water
 - Bebouwing
 - Overig (Dijken etc)
- PLAATSNAMEN**
- PROVINCIES**

Archis2

Afbeelding 4 Uitsnede van de geomorfologische kaart van Nederland van het onderzoeksgebied. Bron: Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten/Archis II, 28 februari 2008.

Afbeelding 5 Uitsnede van de bodemkaart van Nederland van het onderzoeksgebied. Bron: Rijksdienst voor Archeologie, Cultuurlandschap en Monumenten/Archis II, 28 februari 2008.

is. Een soortgelijke situatie doet zich voor op het perceel aan de Halerweg direct tegenover het onderzoeksterrein (meldingsnummer 17949)(Mulder 2006). Het tweede archeologische monument betreft de oude dorpskern van Zwiggelte (AMK 14469). Onder de middeleeuwse kern van het esdorp kunnen oudere bewoningssporen aanwezig zijn. Tenslotte is een archeologische waarneming bekend van een perceel aan de Hoofdstraat ten noorden van Zwiggelte. Het betreft de vondst van bewerkt vuursteen uit het Paleolithicum (Tjongercultuur) of Mesolithicum (Archis waarneming 300350).

Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW)

De Indicatieve Kaart van Archeologische Waarden (IKAW) geeft voor het onderzoeksterrein een lage tot hoge trefkans op archeologische waarden (zie afb. 6). De verwachtingswaarden op deze kaart zijn gebaseerd op de veronderstelling dat er een aantoonbaar verband bestaat tussen de bodemkundige situatie en locatiekeuze door de (pre)historische mens. De lage archeologische verwachtingswaarde die voor een gedeelte van het plangebied wordt gegeven kan worden verklaard door de lage situering van dit terreindeel: het betreft een dalvormige laagte die in vergelijking tot de omringende hoger gelegen zandgronden – mede door de mogelijke aanwezigheid van een veenlaag – weinig geschikt was voor menselijke activiteiten.⁴ De aanwezigheid van structurele cultuurlagen in de bodem van dit gedeelte van het onderzoeksterrein kan derhalve worden geminimaliseerd. Wel zijn in dit type natte terreinen veelvuldig incidentele depotvondsten gedaan. Het onderscheid tussen de hoge verwachtingswaarde in het overige deel van de onderzoekslocatie kan vermoedelijk worden verklaard uit de hoogteligging van het terrein: bodemeenheden Hn21 komt veelal voor in de hoogste delen van het landschap. Het grote aantal van zandkopjes en -ruggen bekende archeologische vindplaatsen ondersteunt het uitgangspunt dat deze locaties vanuit archeologisch perspectief zeker een hoge waarde hebben.

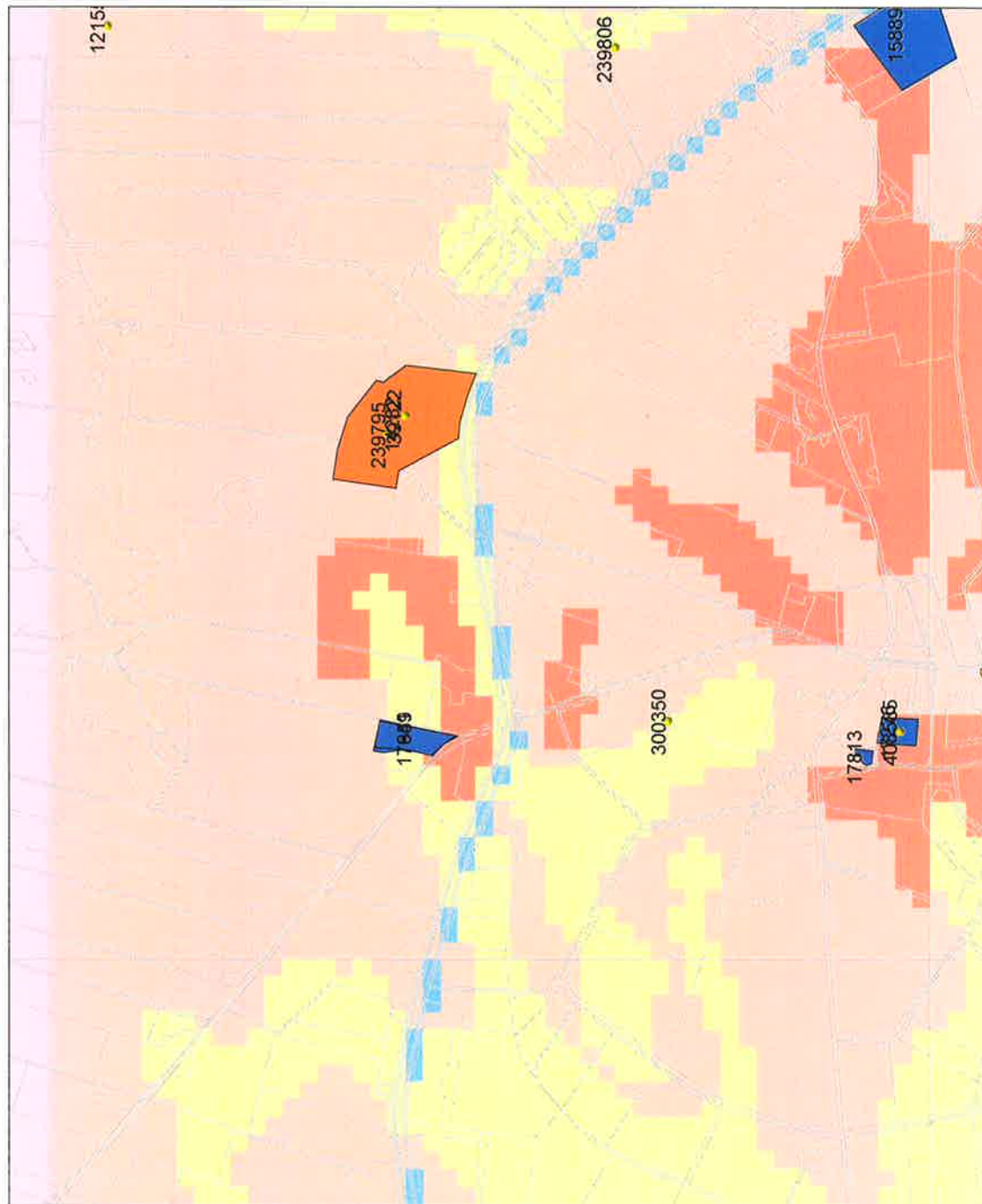
2.3 Historische situatie

Aan het eind van de Franse overheersing in Nederland, tussen 1811 en 1813, werd op bevel van Napoleon in Noord-Nederland een militair-topografische kartering uitgevoerd. Aanleiding hiervoor vormden Engelse invasies in Nederland en België aan het eind van de 18e en het begin van de 19e eeuw. De kartering resulteerde in een veertigtal topografische kaarten van Drenthe en de noordelijke kust (Versfelt & Schroor 2001). Deze geven een goed beeld van het Nederlandse landschap aan het begin van de 19e eeuw, voorafgaand aan de ingrijpende wijzigingen die het zou ondergaan onder invloed van de industrialisatie. Het landschap rond Zwiggelte vertoont op de Franse kaart alle kenmerken van het Drentse esdorpenlandschap. Centraal hierin ligt het esdorp Zwiggelte met de bij het dorp behorende bouwgrond, de es. De mest van de veestapel werd verzameld in een potstal en vervolgens uitgespreid over de het bij de dorpen horende collectieve bouwland, de es. Door de gestage ophoging van de akkers op de es lag deze op den duur vaak als een

⁴Er dient echter voor te worden gehoeid een eenzijdige relatie te leggen tussen de geo(morfo)logische situatie van een terrein en de locatiekeuze van nederzettingen of activiteitsgebieden door de mens in het verleden. Laatstgenoemde zal afhankelijk zijn geweest van een grotere diversiteit aan – zowel cultureel als natuurlijk bepaalde – factoren.

28-02-2008

237715 / 546382

Legenda

- WAARNEMINGEN**
- ONDERZOEKSMELDINGEN
- MONUMENTEN**
- archeologische betekenis
 - archeologische waarde
 - hoge archeologische waarde
 - zeer hoge archeologische waarde
 - zeer hoge arch waarde, beschermd
- TOP10 ((c)TDN)
- IKAW**
- zeer lage trefkans
 - lage trefkans
 - middelhoge trefkans
 - hoge trefkans
 - lage trefkans (water)
 - middelhoge trefkans (water)
 - hoge trefkans (water)
 - water
 - niet gekarteerd
- PLAATSNAMEN**
- PROVINCIES

0 500 m

Archis2

234293 / 543587

Afbeelding 6 Archeologische verwachtingswaarden, monumenten en waarnemingen in de omgeving van de onderzoekslocatie. Bron: Rijksdienst voor het Oudheidkundig Bodemonderzoek/Archis II, 28 februari 2008.

enigszins verhoogd terrein in het landschap. Rond de esdorpen strekken zich de 'woeste gronden' uit, grootschalige heidevelden waarop overdag de schaapskudden werden geweid. De onderzoekslocatie is gesitueerd in het voormalige veld ten noorden van Zwiggelte, het Zwiggelter Veld. De verkavelde groenlanden in de omgeving van Zwiggelte – behorend bij het beekdal van de Beiler- of Westerborker Stroom en aftakkingen hiervan – waren onder meer in gebruik als hooiland.

Ten tijde van de militaire karteringen onder leiding van luitenant-ingenieur W.U. Huguenin (1819–1829) in de provincies Friesland, Groningen, Drenthe en Overijssel tussen 1819 en 1829 zijn er geen noemenswaardige wijzigingen in het landschap opgetreden (Versfelt & Schroor 2005). Ook deze kaart toont een zeer dunbevolkt landschap dat gedomineerd wordt door esdorpen, beekdalen en uitgestrekte heidevelden. De dorpen Beilen (met nog geen 1000 inwoners) en Westerbork (dat omstreeks 450 zielen telde) vormen de belangrijkste kernen. De meest ingrijpende verandering op een historische kaart uit het midden van de 19e eeuw is de weergave van het Oranjekanaal, waarvan de realisatie tussen 1853 en 1856 zijn beslag kreeg. Op een topografische kaart uit het begin van de 20e eeuw heeft de ontginning van het Zwiggelter Veld nog immer geen aanvang heeft genomen (afb. 7). Wel worden op de locatie van het bosperceel ten westen van het onderzoeksterrein twee woningen weergegeven (informatie ontleend aan een historische kaart van omstreeks 1900 op www.kich.nl).

2.4 Gespecificeerd archeologisch verwachtingsmodel

De onderzoekslocatie is gesitueerd op het centrale gedeelte van het Drents Plateau, het keileemplateau dat geleidelijk afhelt in noordwestelijke richting. De relatief hoge ligging van de omgeving van Zwiggelte heeft ervoor gezorgd dat veenvorming hier – in tegenstelling tot de lager gelegen gebieden ten oosten van de Hondsrug – tot de directe omgeving van de beekdalen beperkt zal zijn gebleven. Dit impliceert dat het gebied in theorie van het Paleolithicum tot in de Nieuwste Tijd bewoonbaar is geweest. Op basis hiervan kunnen in het plangebied derhalve in theorie bewoningssporen uit uiteenlopende archeologische perioden worden verwacht. In de praktijk is de aanwezigheid hiervan echter voor een belangrijk deel afhankelijk van de mate van intactheid van de bodemopbouw. Indien zich hierin verstoringen hebben voorgedaan, zullen de potentieel in de bodem aanwezige archeologische grondsporen verloren zijn gegaan. Hoewel het bureau-onderzoek geen directe aanwijzingen voor ingrijpende verstoringen van de bodemopbouw op de onderzoekslocatie heeft opgeleverd, is bekend dat dit op jonge ontginningsgronden – zeker na enkele decennia in gebruik te zijn geweest als akkerland – vaak wel het geval is.

3 Inventariserend veldonderzoek

3.1 Bodemopbouw

De bodem bestaat, van onder naar boven, uit (zie bijlage 1) uit:

- Keileem tot een diepte van 30 cm tot meer dan 1 m beneden maaiveld. De top van dit keileem is sterk zandig en grindig (keizand) en gaat vrij scherp over naar:

Afbeelding 7 De omgeving van het plangebied rond het midden van de 19e eeuw. Het onderzoeksterrein is gesitueerd in het Zwiggelter Veld, grenzend aan de weg naar Hooghalen (Halerweg), waarvan het tracé sindsdien niet of nauwelijks gewijzigd is. Kaartfragment uit: Geudeke et al. (1990).

- Dekzand: alleen bij boring 12 is in dit dekzand een donkerbruine B-horizont (inspoelingslaag) gevonden. Deze B-horizont lag direct op het keileem. Bij de boringen aan de noordoostkant is het dekzand wit. Hier verloopt het maaiveld iets dieper en vormt het de helling van een dalvormige laagte. Deze laagte, vermoedelijk een deel van het beekstelsel, lag blijkbaar zo laag ten opzichte van de omliggende zand- en keileemrug, dat zich hier geen podzolbodem heeft gevormd.
- Bouwvoor. De bovenste 30–50 cm van de bodem wordt gevormd door de moderne bouwvoor, de bemeste en daarom humeuze toplaag van het dekzand.

3.2 Vondsten

Tijdens het archeologische onderzoek zijn in de boorkernen geen archeologische indicatoren aangetroffen. Vrijwel in alle boringen is alleen zand van de C-horizont (ongestoord dekzand) of keizand/-leem gevonden. De verwachting hierin archeologische resten aan te treffen is gering. Alleen bij boring 12 is een duidelijk restant van een B-horizont gevonden. Nauwkeurig onderzoek van deze boorkernen toonde aan dat ook in dit bodemrestant geen archeologische resten zijn gevonden. Aan het oppervlak van de akkergrond wordt zeer veel vuursteen aangetroffen. Tijdens de oppervlakkartering is echter geen enkel door de mens bewerkt stuk herkend. Het meeste vuursteenmateriaal dat in de bouwvoor wordt aangetroffen is onbewerkt en lijkt afkomstig uit de vrij dicht onder het oppervlak gelegen keileem.

4 Conclusie en aanbeveling

Doel van het bureau-onderzoek is het verkrijgen van inzicht in bekende en te verwachten archeologische waarden in en om het plangebied. Op basis van de verworven informatie wordt een archeologisch verwachtingsmodel voor de onderzoekslocatie opgesteld. Het inventariserend veldonderzoek (IVO) dient ertoe, het voorgestelde verwachtingsmodel te verifiëren en met veldwaarnemingen te completeren. In het plangebied kunnen bewoningssporen uit uiteenlopende archeologische perioden worden verwacht. In de praktijk is de aanwezigheid hiervan echter voor een belangrijk deel afhankelijk van de mate van intactheid van de bodemopbouw. Het veldonderzoek toont aan dat slechts bij één boring (nr. 12, aan de rand van het terrein) een restant van een oude podsolbodem aanwezig is. Aan de noordwestkant van het onderzoeksterrein geeft het veldonderzoek aan dat hier een beekdalhelling is, waar alleen uitgespoeld wit dekzand is aangetroffen op het keileem. Daaruit kan worden afgeleid dat dit terreindeel ook in het verleden minder geschikt voor is geweest bewoning. Op het terrein zijn geen archeologische resten aangetroffen. Ook de gebruiker van het terrein, dhr. B. van der Sterren, heeft geen archeologisch vondsten op het terrein gedaan. Dit leidt er toe dat kan worden gesteld dat er geen bezwaren lijken te bestaan voor de voorgenomen verstorende bouwactiviteiten. Wanneer bij de uitvoering onverhoopt toch grondsporen en/of vondsten worden aangetroffen, dient hiervan direct melding te worden gemaakt bij de provinciaal archeoloog, dr. W.A.B. van der Sanden, Drents Plateau, Stationsstraat 11, 9401

KV Assen (tel. 0592-305932, mobiel 06-22662601; w.sanden@drentsplateau.nl).

5 Samenvatting

Het onderzoeksterrein is gelegen op de Hondsrug, het keileemplateau van Midden-Drenthe. Het terrein wordt begrensd door dalvormige laagtes, die deel uitmaakten van het natuurlijk beeksystem. De bodem van terrein bestaat uit dekzand op keileem dan wel keizand. De dikte van het dekzand varieert sterk van 30 cm tot meer dan 1 m. Slechts in één boring is een restant van een B-horizont van een podzolbodem gevonden. Het noordwestelijke deel van het terrein wordt gevormd door de helling van de laagte (beek) waarop geen podzol is gevormd (beekbodem). Hier is alleen uitgespoeld wit zand gevonden. Noch in de boorkernen noch aan het oppervlak zijn archeologische resten aangetroffen.

Literatuur

- Berendsen, H.J.A., 2005. *Landschappelijk Nederland. De fysisch-geografische regio's*. Assen.
- Brandt, R.W. et al. (red.), 1992. *ARCHIS. Archeologisch Basis Register, versie 1.0*. Amersfoort.
- Geudeke, P.W., K. Zandvliet & L. Balk, 1990. *Grote Historische Atlas van Nederland 1:50.000, 2 Noord-Nederland 1851-1855*. Groningen.
- Mulder, S.A., 2006. *Een archeologisch bureau-onderzoek en inventariserend veldonderzoek (IVO) op een locatie aan de Halerweg te Zwiggelte, gemeente Midden-Drenthe (Dr.)*. Groningen (ARC-Rapporten 2006-59).
- Mulder, E.F.J. de et al., 2003. *De ondergrond van Nederland*. Groningen/Houten.
- STIBOKA, 1980. *Bodemkaart van Nederland, schaal 1:50.000. Toelichting bij de kaartbladen 13 Winschoten en 18 Ter Apel – 23 Nieuw-Schoonebeek*. Wageningen.
- Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2001. *De Franse kaarten van Drenthe en de noordoostelijke kust, 1811-1813*. Groningen.
- Versfelt, H.J. & M. Schroor, 2005. *De atlas van Huguenin. Militair-topografische kaarten van Noord-Nederland 1819-1829*. Groningen.

Bijlage 1 Boorstaten

De volgende afkortingen worden in de boorstaten gebruikt.

grondsoort (onderdeel lithologie)		grind (onderdeel van lithologie)	
L	leem	g1	zwak grindig
Z	zand	g2	matig grindig
		g3	sterk grindig
bijmengsel (onderdeel lithologie)		humus (onderdeel lithologie)	
s1	zwak siltig	h2	matig humeus
z1	zwak zandig		
z3	sterk zandig		

boring 1 RD-X: 235.615. RD-Y: 545.086. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
55	Zs1h2	donker bruin	diffuus	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
100	Zs1	geel	beëindigd	Bodemhorizont: C. Nieuwvormingen: roestvlekken, spoor. Geologische interpretaties: dekzand. Opmerkingen: lemig.

boring 2 RD-X: 235.590. RD-Y: 545.090. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
45	Zs1	donker bruin	geleidelijk	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
100	Zs1	geel	beëindigd	Vlekken: sterk gevlekt, bruin. Geologische interpretaties: dekzand. Opmerkingen: lemig rommelig.

boring 3 RD-X: 235.563. RD-Y: 545.096. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
50	Zs1	donker bruin	geleidelijk	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
60	Zs1	geelgrijs	scherp	Bodemhorizont: C. Geologische interpretaties: dekzand.
85	Lz3	witgrijs	beëindigd	Geologische interpretaties: keileem.

boring 4 RD-X: 235.529. RD-Y: 545.103. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
50	Zs1h2	donker bruin	geleidelijk	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
70	Zs1g1	geelbruin	scherp	Bodemhorizont: C. Geologische interpretaties: dekzand.
90	Lz1g1	wit	beëindigd	Geologische interpretaties: keizand.

boring 5 RD-X: 235.498. RD-Y: 545.109. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
50	Zs1h2	donker grijs	geleidelijk	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
90	Zs1	geel	scherp	Bodemhorizont: C. Nieuwvormingen: roestvlekken, spoor. Geologische interpretaties: dekzand.
100	Zs1	wit	beëindigd	Geologische interpretaties: keizand.

boring 6 RD-X: 235.417. RD-Y: 545.086. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
30	Zs1h2	donker grijs	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
60	Lz3	wit	beëindigd	Geologische interpretaties: keileem.

boring 7 RD-X: 235.378. RD-Y: 545.110. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
30	Zs1	donker grijs	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
60	Zs1	wit	beëindigd	Bodemhorizont: C. Nieuwvormingen: roestvlekken, spoor.

boring 8 RD-X: 235.401. RD-Y: 545.137. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
35	Zs1h2	donker grijs	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
55	Zs1	wit	beëindigd	Bodemhorizont: C. Geologische interpretaties: dekzand.

boring 9 RD-X: 235.419. RD-Y: 545.159. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
30	Zs1h2	donker grijs	geleidelijk	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
50	Zs1	licht geel	geleidelijk	Vlekken: sterk gevlekt, donker grijs.
70	Zs1	wit	scherp	Bodemhorizont: C. Geologische interpretaties: dekzand.
80	Zs1g3	geel	geleidelijk	Zandmediaanklasse: zeer grof. Zand sortering: slecht. Geologische interpretaties: keizand.
90	Lz1	licht grijs	beëindigd	Geologische interpretaties: keileem.

boring 10 RD-X: 235.458. RD-Y: 545.152. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
30	Zs1	donker grijs	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
60	Lz1	licht grijs	beëindigd	Bodemhorizont: gley. Geologische interpretaties: keileem.

boring 11 RD-X: 235.505. RD-Y: 545.150. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
40	Zs1h2	donker grijs	geleidelijk	Vlekken: matig gevlekt, licht wit. Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
70	Lz3g2	wit	beëindigd	Geologische interpretaties: keileem.

boring 12 RD-X: 235.566. RD-Y: 545.137. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
50	Zs1	donker grijs	geleidelijk	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor. Opmerkingen: rommelig.
60	Zs1	donker bruin	scherp	Bodemhorizont: B. Vlekken: matig gevlekt, donker grijs. Geologische interpretaties: dekzand.
80	Lz1	licht witgrijs	beëindigd	Geologische interpretaties: keileem.

boring 13 RD-X: 235.522. RD-Y: 545.187. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
25	Zs1	donker grijs	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
90	Zs1	licht geel	beëindigd	Bodemhorizont: C. Geologische interpretaties: dekzand.

boring 14 RD-X: 235.462. RD-Y: 545.211. Boormethode: edelmanboring.

diepte	lithologie	kleur	grens	
35	Zs1h2	donker grijs	scherp	Bodemkundige interpretaties: bouwvoor.
70	Zs1	licht geel	beëindigd	Bodemhorizont: C. Geologische interpretaties: dekzand.

Bijlage 2 Periodisering

De onderstaande tabel geeft een vereenvoudigde archeologische tijdsschaal (conform Brandt et al. 1992).

Periode	
Paleolithicum	8800 v. Chr. en eerder
Mesolithicum	8800 – 4900 v. Chr.
Neolithicum	5300 – 2000 v. Chr.
Bronstijd	2000 – 800 v. Chr.
IJzertijd	800 – 12 v. Chr.
Romeinse Tijd	12 v. Chr. – 450 n. Chr.
Vroege Middeleeuwen	450 – 1050 n. Chr.
Late Middeleeuwen	1050 – 1500 n. Chr.
Nieuwe Tijd	1500 n. Chr. tot heden

Bijlage 7: Wateradvies

Doel en inhoud van het document

Het watertoetsdocument is opgesteld op basis van het door u op 17 juni 2010 ingediende invullijst. Daarnaast zijn de gegevens in dit document gebaseerd op geografische kaarten en gebiedsgegevens van het waterschap. Indien u uitgebreide informatie wilt hebben over de watertoetsprocedure, kunt u onze notitie 'Reest en Wieden Watertoets' vinden op onze internetpagina www.reestenwieden.nl.

Het doel van het watertoetsdocument is om bruikbare informatie aan u te leveren op basis waarvan de waterhuishouding in en rond het plangebied kan worden geregeld. Met dit document krijgt u inzicht in:

1. de bestaande waterhuishouding van het plangebied;
2. concrete uitgangspunten voor het plan op basis waarvan u waterhuishouding kunt regelen;
3. het vervolg van de watertoets en de uiteindelijke beoordeling van het waterschap in het kader van de watertoets;
4. noodzaak tot het aanvragen van een watervergunning

1. Bestaande waterhuishouding

Het plan ligt in het stroomgebied van de Drentse Hoofdvaart. Rond de nieuwbouwlocatie liggen geen schouwsloten of watergangen van het waterschap. Het peilgebied heeft een maximumpeil van NAP +13,27 m (de oostelijke grens van de nieuw te bouwen stal ligt op de grens van het peilgebied met een maximumpeil van NAP +14 m). De hoogte van het maaiveld ligt gemiddeld op ongeveer NAP +15,40 m. De bodem bestaat voornamelijk uit zand met een ondiepe slecht doorlatende laag. Er kunnen schijngrondwaterstanden tot dicht onder het maaiveld voorkomen. De maximale grondwaterstand ligt in de westelijke helft van de stal tussen 40 en 80 cm onder het maaiveld (Gt Vlo) en in de oostelijke helft van de stal tussen 80 en 140 cm onder het maaiveld (Gt VII d).

Kaartbeeld bestaande waterhuishouding rond het plangebied

2. Uitgangspunten voor het plan

Het waterschap geeft u concrete uitgangspunten die in het plan moeten worden verwerkt. U krijgt de vrijheid om de uitgangspunten zelf te vertalen in maatregelen. Eventueel kan over maatregelen advies worden gevraagd aan het waterschap. Dat geldt ook voor onduidelijke uitgangspunten of uitgangspunten waar u het niet mee eens bent. Bij elk thema wordt ook verwezen naar het waterbeheerplan van het waterschap Reest en Wieden (2007 – 2012).

Doelstelling en uitgangspunten per thema voor plannen op inrichtingsniveau

(Grond) wateroverlast

(WBP 3.7 – 3.10, 4.2.4 – 4.2.5) WB21

Doelstelling

Vergroten veerkracht van watersysteem door niet afwentelen van problemen met water. Ontwerpen op basis van (1) vasthouden – (2) bergen – (3) afvoeren

Uitgangspunt

- *Compensatie*: Voor middelgrote plannen geldt als regel: 10% van het verharde oppervlak wordt ingezet als wateroppervlak ter compensatie voor de versnelde afvoer van het afstromende regenwater. In het plan wordt een verhard oppervlak van ca. 2.500 m² gerealiseerd. Dit houdt in dat een waterbergend oppervlak van ongeveer 250 m² moet worden aangelegd.
- *Grondwateroverlast bij bebouwing*: In gebieden met een slechte bodemgesteldheid (keileem, klei, veen) of met een te hoge grondwaterstand dicht onder het maaiveld kan grondwateroverlast optreden. Dit wordt voorkomen door de volgende voorkeursvolgorde toe te passen: (1) kruipruimteloos bouwen, (2) ophogen van het plangebied of (3) toepassen van drainage in openbaar gebied en particulier terrein

Waterkwaliteit en ecologie

(WBP 4.2.6, 4.3, 5.4) KRW

Doelstelling

In (stads)wateren wordt gestreefd naar een situatie met helder water en een rijke vegetatiestructuur met zowel in het oevercompartiment als het watercompartiment een aanzienlijke bedekking met ondergedoken waterplanten, drijfbladplanten en Helofyten.

Uitgangspunt

- *Eutrofiëring* (vermesting): de inrichting van het watersysteem moet dusdanig zijn dat een overmatige toevoer van stikstof en/of fosfaat naar het ecosysteem wordt voorkomen. Bij de inrichting van het agrarische terrein wordt rekening gehouden met het 'lozingenbesluit open teelt en veehouderij'. Er wordt gezorgd voor bemestings- en spuitvrije zones langs watergangen
- *Microverontreiniging*: Er worden geen materialen gebruikt die een verontreiniging van het oppervlaktewater met zich meebrengen. Metalen, zoals lood, koper of zink worden niet gebruikt. Gebruik van bestrijdingsmiddelen wordt tegengegaan.

Riolering

(WBP 4.2.8, 4.4) KRW

Doelstelling

Verminderen hydraulische belasting RWZI
Beperking van (vuilwater) overstorten

Uitgangspunt

- *Gescheiden afvoer*: Er wordt in het plan rekening gehouden met gescheiden waterstromen. Het regenwater wordt niet afgevoerd naar de rioolwaterzuiveringsinstallatie, maar binnen het plangebied verwerkt. Bij het gescheiden afvoeren van regenwater wordt rekening gehouden met de drempelhoogte in relatie tot de fluctuaties van het ontvangende water.
- *Kwaliteit hemelwater*: Alleen schone oppervlaktewater mogen worden gescheiden van de afvalwaterstroom. Er wordt een zuiverende passage/voorziening aangebracht voordat vervuild hemelwater (zoals afstromend van een parkeerterrein) wordt geloosd op het oppervlaktewater.

3. Vervolg watertoets en beoordeling

Informeel overleg over de uitgangspunten

Met dit document heeft u handvaten om de waterhuishouding op orde te brengen. Indien u het niet eens met de genoemde uitgangspunten of u heeft behoefte aan uitleg van de uitgangspunten, kunt u hierover overleg voeren met het waterschap. Het is de bedoeling dat u op basis van dit document het plan uitwerkt.

Beoordeling en officieel wateradvies

Vervolgens wordt het plan ter beoordeling naar het waterschap gestuurd. In de meeste gevallen geeft het waterschap haar wateradvies in het vooroverleg zoals dat bedoeld is in artikel 3.1.1. van het Besluit ruimtelijke ordening.

Het waterschap kan alleen een officieel wateradvies afgeven op basis van een compleet plan. Dat wil zeggen dat wij een bestemmingsplan beoordelen op basis van de toelichting, de voorschriften en de plankaart. Alleen de waterparagraaf geeft ons onvoldoende informatie.

Het officiële wateradvies wordt aan de door u opgegeven contactpersoon van de gemeente toegestuurd. De gemeente brengt het plan in procedure en is in het kader van de watertoets de initiatiefnemer.

Controle op het watertoetsproces

Het waterschap controleert of het officiële wateradvies is opgenomen in het plan. Afhankelijk van het moment waarop ons wateradvies is gegeven, gebeurt dat op basis van het voorontwerp of het ontwerp bestemmingsplan. Eventueel vraagt het waterschap bij de gemeente naar het definitieve besluit op het bestemmingsplan.

Geldigheid van het watertoetsdocument

De uitgangspunten in dit watertoetsdocument komen tot stand op basis van beleidsregels. Ruimtelijke plannen hebben soms een lange doorlooptijd. Tegelijkertijd ontstaan er soms veranderende inzichten in het beleid ten aanzien van de waterketen en watersysteem. Verder is het watersysteem aan verandering onderhevig. Om te garanderen dat de juiste uitgangspunten worden toegepast in de planvorming hanteert het waterschap een uiterste houdbaarheidsdatum van maximaal 6 maanden. Onderaan het document vindt u deze termijn. Wanneer deze termijn verstreken is kunt u contact opnemen met het waterschap voor eventueel een verlenging van nogmaals 6 maanden.

4. Aanvraag watervergunning op grond van de Waterwet

Het wateradvies dat uiteindelijk wordt afgegeven in het kader van de watertoets is geen vergunning in het kader van de Waterwet. De watervergunning moet worden aangevraagd met het aanvraagformulier Waterwet dat is te vinden op de website van het waterschap. De aanvraag voor een eventuele watervergunning zal worden getoetst aan het dan vastgestelde beleid. Dat kan het huidige beleid zijn, maar afhankelijk van de tussenliggende periode, ook gewijzigd beleid. In de uitgangspunten (paragraaf 2) is aangegeven waar mogelijk een watervergunning voor moet worden aangevraagd.

© Waterschap Reest en Wieden

Dit document is opgesteld door R. Joolink op 2 juli 2010.

De geleverde informatie in dit watertoetsdocument is houdbaar tot maximaal 6 maanden na bovengenoemde datum en heeft alleen betrekking op het plan, zoals dat wordt genoemd bovenaan de eerste pagina. De informatie kan niet worden gebruikt ten behoeve van andere plannen.

Bijlage 8: Berekening geur

Gegenereerd op: 18-05-2012 met V-STACKS Vergunning versie 2010 (c) KEMA Nederland B.V.

Naam van de berekening: 20120518_GVM_Aanvraag_2012

Gemaakt op: 18-05-2012 11:00:53

Rekentijd: 0:00:03

Naam van het bedrijf: Sterren, V.O.F., van der, Oranjekanaal N.Z. 12, Zwiggelte

Berekende ruwheid: 0,11 m

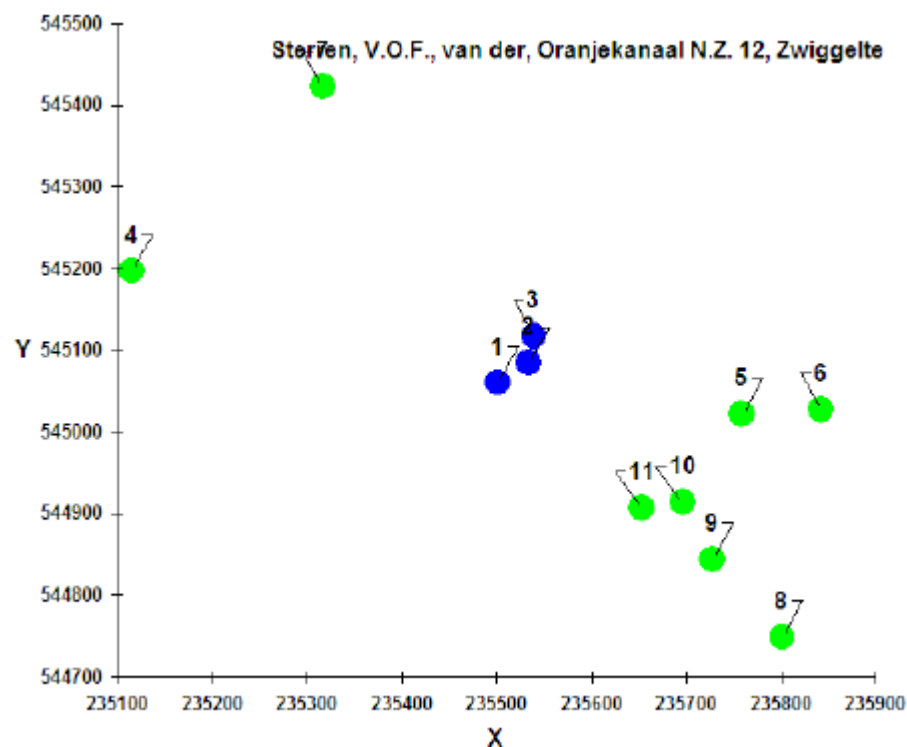
Meteo station: Eindhoven

Brongegevens:

Volgr.	StalID	X-coord.	Y-coord.	EP Hoogte	Gem.geb.hoogte	EP Dbm.	EP Uitr.snelk.	E-Aanvraag
1	Stal D	235 501	545 060	6,8	4,6	0,50	0,40	7 363
2	Stal E	235 534	545 084	5,5	3,9	0,50	0,40	10 463
3	Stal F	235 539	545 117	7,3	4,7	0,70	4,00	11 625

Geur gevoelige locaties:

Volgnummer	GGLID	Xcoördinaat	Ycoördinaat	Geurnorm	Geurbelasting
4	Oranjek anaal N.Z.9	235 115	545 197	14,0	2,4
5	Oranjek anaal N.Z.13	235 759	545 021	14,0	6,4
6	Oranjek anaal N.Z.13a	235 842	545 027	14,0	4,4
7	Halenweg 3	235 316	545 422	14,0	3,9
8	Hoofdweg 37	235 801	544 748	14,0	2,7
9	Hoofdweg 39	235 728	544 844	14,0	4,3
10	Hoofdweg 41	235 696	544 913	14,0	6,3
11	Hoofdweg 44	235 653	544 906	14,0	6,9

Bijlage 9: Berekening fijnstof

Gebiedgegevens

Naam van deze berekening: 20120518_FVM_Aanvraag_2012

Berekend op: 2012/05/18

11:19:16

Project: Stelmis, V.O.F., van der, Oranjekanaal N.Z. 12, Zwiggelte

RD X coördinaat: 235 000 Lengte X: 1000 Aantal Gridpunten X: 11
 RD Y coördinaat: 544 500 Breedte Y: 1000 Aantal Gridpunten Y: 11
 Berekende riwkleid: 0.10 Eigen riwkleid: ☐ Eigen riwkleid: 0.00
 Type Berekening: PM10 Rekenjaar: 2012
 Soort Berekening: Contour Toets afstand: n.u.t. Onderlinge afstand: n.u.t.
 Uitvoer die coby: W:\Agra-Matic\Kantendoos\Stelmis, V.O.F., van der, Zwiggelte 7289\7289000 Onderzoek\7289 Fijnstof

Te beschermen object	RD X Coord.	RD Y Coord.	Concentratie	Overschrijding
Naam:	[m]	[m]	[microgram/m3]	[dagen]
Oranjekanaal N.Z. 9	235 115	545 197	21.52	9.6
Oranjekanaal N.Z. 13	235 759	545 021	21.96	9.8
Oranjekanaal N.Z. 13a	235 842	545 027	21.70	9.5
Halenweg 3	235 316	545 422	21.60	9.7
Hootweg 37	235 801	544 748	21.09	8.7
Hootweg 39	235 728	544 844	21.27	8.7
Hootweg 41	235 696	544 913	21.50	8.8
Hootweg 44	235 653	544 906	21.61	9.0

Brongegevens

Naam : Stal D		Type : AB
RD X Coord.: 235 501	RD Y Coord.: 545 060	Emissie: 0.01295
hoogte van emissie punt:	6.80	hoogte van gebouw: 4.6
verticale uitsteekselheid:	0.40	X-coord. zwaaipunt van gebouw: 235 501
diameter van emissie punt:	0.50	Y-coord. zwaaipunt van gebouw: 545 060
temperatuur van emissieboom:	285.00	lengte van gebouw: 80.00
		breedte van gebouw: 19.40
		oriëntatie van gebouw: 168.30

Naam : Stal E		Type : AB
RD X Coord.: 235 534	RD Y Coord.: 545 084	Emissie: 0.01841
hoogte van emissie punt:	5.50	hoogte van gebouw: 3.9
verticale uitsteekselheid:	0.40	X-coord. zwaaipunt van gebouw: 235 534
diameter van emissie punt:	0.50	Y-coord. zwaaipunt van gebouw: 545 084
temperatuur van emissieboom:	285.00	lengte van gebouw: 134.50
		breedte van gebouw: 17.10
		oriëntatie van gebouw: 168.30

Naam : Stal F		Type : AB
RD X Coord.: 235 539	RD Y Coord.: 545 117	Emissie: 0.02045
hoogte van emissie punt:	7.30	hoogte van gebouw: 4.7
verticale uitsteekselheid:	4.00	X-coord. zwaaipunt van gebouw: 235 539
diameter van emissie punt:	0.70	Y-coord. zwaaipunt van gebouw: 545 117
temperatuur van emissieboom:	285.00	lengte van gebouw: 75.40
		breedte van gebouw: 21.40
		oriëntatie van gebouw: 168.30

Wijzigingsplan Oranjekanaal NZ 12 Zwiggelte

